JOHS. MUTTERS JR.

ARCHITECT - 'S GRAVENHAGE

UITGEVOERDE GEBOUWEN,

PROJECTEN, ENZ.

75 = K

384/MC

M. J. SCHUDELARO & Co

HUIS- EN DECORATIE-
SCHILDERS
'S-GRAVENHAGE

UITVOERDERS SCHILDERWERK
VAN VELE IN DEZE UITGAVE
VOORKOMENDE BOUWWERKEN

Werkplaatsen: HOUTMARKT 1-2-4

Kantoor: ZWARTEWEG 22

TELEFOON H. 1195

INTERNAAT 10277 BOXTEL STAPELEN

L A 38

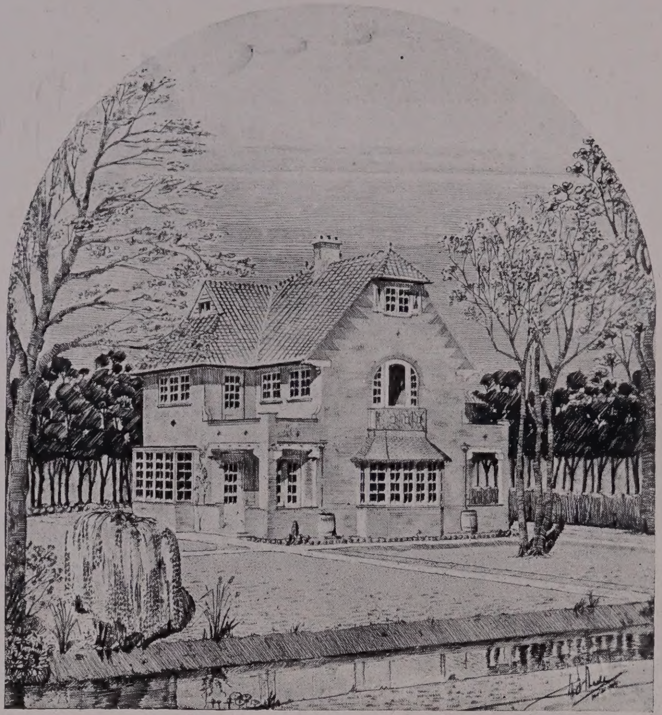

TELEFOON 372 HAAG

G. F. VERBOOG

TELEFOON 372 HAAG

AANNEMER

WAALDORPERLAAN 22, BIJ DEN HAAG

VERSCHILLENDE LANDHUIZEN EN VILLA'S UITGEVOERD IN DE PARKEN „DE KIEVIET" EN „HAZEBROEK" TE WASSENAAR

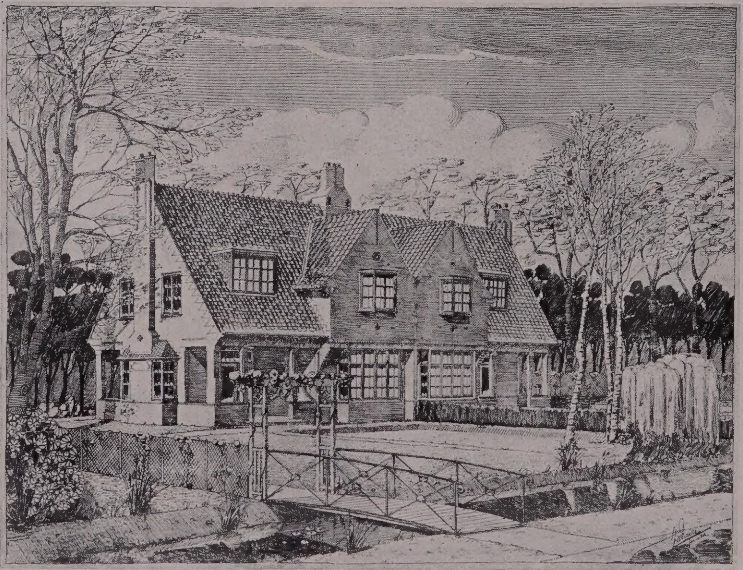

KONINKLIJKE ROTTERDAMSCHE BETONIJZER-MAATSCHAPPIJ

V/H VAN WANING & C°

HOOFDKANTOOR:
ROTTERDAM
TEL. LOK. 1096 - INT. 1097

OPGERICHT 1888
TELEGRAM-ADRESSEN:
BETONIJZER—WANING

FILIAAL:
ENSCHEDE
TELEFOON INTERCOMM. 339

DEPOTS: ZUTPHEN, KRIMPEN AAN DEN IJSSEL EN GRONINGEN

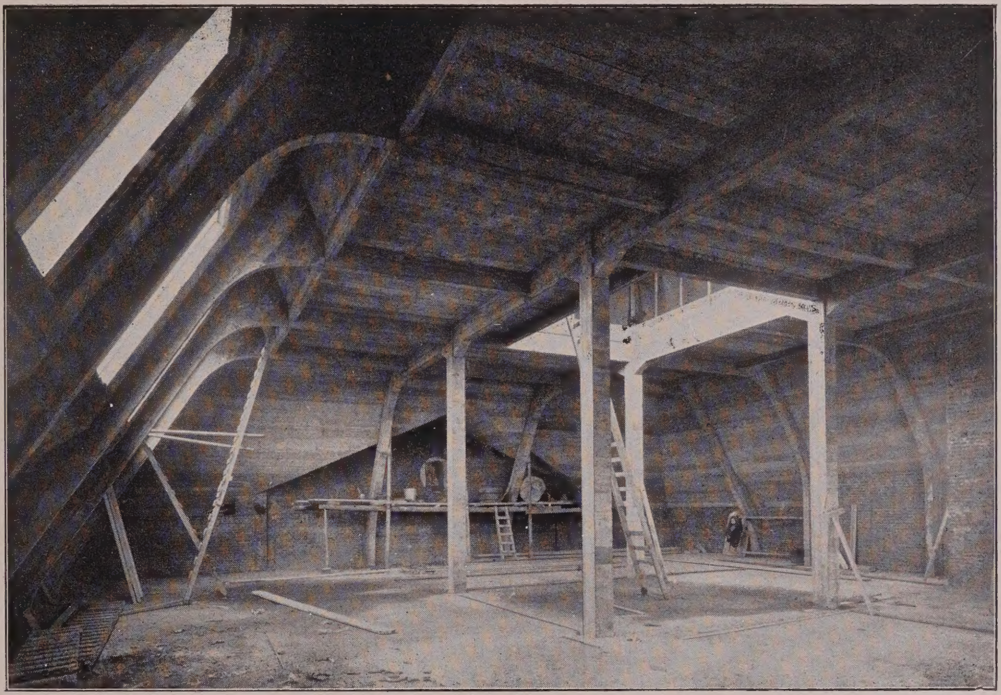

Architect: JOH. MUTTERS Jr.

KAP IN BETONIJZER, MEUBELFABRIEK FIRMA MUTTERS & ZN. TE 'S-GRAVENHAGE.

ONTWERPEN EN UITVOERING VAN ALLE WERKEN IN

BETONIJZER

BEGROOTINGEN EN ONTWERPEN KOSTELOOS

GROOTSTE VOORRADEN EI- EN CIRKELVORMIGE RIOOLBUIZEN, PUTTEN, KOLKEN ENZ.

DELFTSCH-AARDEWERK FABRIEK

„DE PORCELEIJNE FLES"

V/h JOOST THOOFT & LABOUCHERE

WANDTEGELS-SECTIEL-BOUWAARDEWERK

SCHOORSTEENBEKLEEDINGEN

GENERAAL AGENT | A.N. DE LINT

TEL: 22/646 DELFT

ORANJELAAN 27-35 'S-GRAVENHAGE

J. A. DE MOET

AANNEMER VAN STUCADOORWERK

EN

ORNAMENT, KUNSTZANDSTEENGEVELBEWERKING

TERRENOVA, TERRESIT ENZ.

TELEFOON HAAG 1136 TELEFOON HAAG 1136

L. RINGLEVER

ROTTERDAM en HILLEGERSBERG

Fabriek van Kunstsmeedwerken in antiek en modernen stijl, in:

KOPER, BRONS en IJZER

Balustrades
Traphekken
Kassahekken
Lifthekken
Schuifhekken
Entréehekken

SCHOUW-INRICHTINGEN *als:*
rijke Vuurkorven en Vuurpaarden,
rijke Hollandsche en Engelsche Haarden

MARQUIZEN, BESLAGWERK, RAAMKORVEN, KRONEN en LUSTRES

Helmersstraat 57-59 *Telefoon No. 2871*

ATELIER

de Laquages et Peintures Decoratives

C.B. VAN BOHEMEN

LA HAYE

Laquages de Meubles et Boiseries de Styles

DESSUS DE PORTES, PANNEAUX CHINOIS ET VERNIS MARTIN

SPÉCIALITÉ DE DORURES DE MEUBLES ET D'OBJETS D'ART
EN ORBRUNI GENRE VIEUX FRANÇAIS

RENTOILAGE DE VIEUX TABLEAUX ET RESTAURATION D'ANTIQUITÉS

Alleen de allerbeste werken werden mij door den heer Joh. Mutters Jr. opgedragen; dit biedt de meeste waarborgen voor de goede uitvoering van een dergelijke opdracht van vertrouwen.

C. B. van Bohemen.

Gebouw C. H. Kühne & Zonen, 's Gravenhage.

Hollandsche Maatschappij

TOT HET MAKEN VAN WERKEN IN

GEWAPEND BETON

OPGERICHT 1902

'S GRAVENHAGE

GROOTHERTOGINNELAAN 258 - TELEFOON 138, 139

GESTORT KAPITAAL . . .	*f* 1.600.000.—
RESERVES.	„ 260.000.—

UITVOERING VAN ALLE WERKEN IN GEWAPEND EN ONGEWAPEND BETON

NAADLOOZE VLOERBEDEKKING
... DOLOMENT D. R. P. ...

IMITATIE-RUBBERVLOEREN MERK „HOLLAND"

BIBLIOTHEEK VOOR DE MODERNE HOLLANDSCHE ARCHITECTUUR

TWEEDE DEEL

AFLEVERING N° 3

JOHS MUTTERS Jr., ARCHITECT
TE 'S-GRAVENHAGE

UITGEGEVEN DOOR
Dr. GUSTAV SCHUELER
TE BUSSUM
1916

JOH^{S}. MUTTERS J^{R}.

ARCHITECT - 'S GRAVENHAGE

UITGEVOERDE GEBOUWEN,

PROJECTEN, ENZ.

UITGEGEVEN DOOR
Dr. GUSTAV SCHUELER, UITGEVER
TE BUSSUM

GEDRUKT DOOR
DRUKKERIJ M. LINDENBAUM & Co.
TE AMSTERDAM

CLICHÉ'S VERVAARDIGD DOOR DE
CLICHÉFABRIEK „POLYGRAPH"
TE HAARLEM

Augustus 1916

INHOUD

Plaat

Villa aan het strand te Scheveningen ... 1
Villa te Bloemendaal voor Mevr. de Wed. F. Alting Mees 2
Hal, woonhuis, Wassenaarscheweg, Den Haag ... 3
Salon, woonhuis, Wassenaarscheweg, Den Haag ... 4
Villa te Bloemendaal voor Mevr. de Wed. F. Alting Mees ... 5
Woonhuis, Jan van Nassaustraat, Den Haag ... 6
Villa voor Frl. Andringa de Kempenaer, Stadhouderslaan, Scheveningen ... 7
Villa voor Frl. Andringa de Kempenaer, Stadhouderslaan, Scheveningen ... 8
Eetzaal, villa, Stadhouderslaan, Scheveningen ... 9
Villa met tuinmanswoning en stal voor den Heer Gaymans, Elst ... 10
Winkelpui, Tournooiveld, Den Haag ... 11
Bodega „Oporto", Hoogstraat, Den Haag ... 12
Magazijnen van de firma C. H. Kühne & Zn., Kneuterdijk 2, Den Haag ... 13
Winkelgebouwen, Veenestraat, Den Haag ... 14
Gevel, Hôtel „De Twee Steden", Buitenhof, Den Haag 15
Restaurant-Hôtel „De Twee Steden", Buitenhof, Den Haag 16
Trappenhuis, Hôtel „De Twee Steden", Buitenhof, Den Haag ... 17
Verbindingsgang van feestzalen, Hôtel „De Twee Steden", Buitenhof, Den Haag ... 18
Feestzaal Hôtel „De Twee Steden", Buitenhof, Den Haag 19
Détail wand in de feestzaal van het Hôtel „De Twee Steden", Buitenhof, Den Haag ... 20
Détail kleine restaurantlokalen, Hôtel „De Twee Steden", Buitenhof, Den Haag ... 21
Schouw, Lunchroom van de firma Lensvelt-Nicola, Veenestraat, Den Haag ... 22
Lunchroom van de firma Lensvelt-Nicola, Veenestraat, Den Haag ... 23
Lunchroom van de firma Lensvelt-Nicola, Veenestraat, Den Haag ... 24
1e Etage, Lunchroom van de firma Lensvelt-Nicola, Veenestraat, Den Haag ... 25
1e Etage, Lunchroom van de firma Lensvelt-Nicola, Veenestraat, Den Haag ... 26
1e Etage, Lunchroom van de firma Lensvelt-Nicola, Veenestraat, Den Haag ... 27
Lunchroom van de firma Lensvelt-Nicola, Veenestraat, Den Haag ... 28
Billardkamer, villa „Iled", Scheveningscheweg, Scheveningen ... 29
Groep woonhuizen, Juliana van Stolberglaan, Den Haag 30
Gevel, Hôtel-Restaurant „Central", Lange Poten, Den Haag ... 31
Trappenhuis, Hôtel-Restaurant „Central", Lange Poten, Den Haag ... 32

Plaat

Galerij, Hôtel-Restaurant „Central", Lange Poten, Den Haag ... 33
Voorgalerij, Hôtel-Restaurant „Central", Lange Poten, Den Haag ... 34
Voorgalerij, Hôtel-Restaurant „Central", Lange Poten, Den Haag ... 35
Restaurant, Hôtel-Restaurant „Central", Lange Poten, Den Haag ... 36
Cafézaal, Hôtel-Restaurant „Central", Lange Poten, Den Haag ... 37
Billardzaal, Hôtel-Restaurant „Central", Lange Poten, Den Haag ... 38
Lloydgebouw, Piet Heinplein hoek Anna Paulownastraat, Den Haag ... 39
Villa van Mr. A. J. A. Bik, Park „Zorgvliet", Den Haag ... 40
Villa van Mr. A. J. A. Bik, Park „Zorgvliet", Den Haag ... 41
Bibliotheek in de villa „Ten Rande" voor Mr. A. J. A. Bik, Carnegielaan, „Zorgvliet", Den Haag ... 42
Hal in de villa „Ten Rande" voor Mr. A. J. A. Bik, Carnegielaan, „Zorgvliet", Den Haag ... 43
Hal, villa „Ten Rande" voor Mr. A. J. A. Bik, Carnegielaan, „Zorgvliet", Den Haag ... 44
Eetkamer, villa „Ten Rande" voor Mr. A. J. A. Bik, Carnegielaan, „Zorgvliet", Den Haag ... 45
Apotheek van Dr. H. Nanning, Korte Poten 7, Den Haag ... 46
Apotheek van Dr. H. Nanning, Korte Poten 7, Den Haag ... 47
Apotheek van Dr. H. Nanning, Korte Poten 7, Den Haag ... 48
Apotheek van Dr. H. Nanning, Korte Poten 7, Den Haag ... 49
Gebouw van de Haagsche Assurantie Comp. voor Brand enz. van 1805, Bezuidenhout 1, Den Haag ... 50
Gebouw van de Haagsche Assurantie Comp. voor Brand enz. van 1805, Z. O. Buitensingel hoek Bezuidenhout, Den Haag ... 51
Gebouw van de Haagsche Assurantie Comp. voor Brand enz. van 1805, Bezuidenhout hoek Z. O. Buitensingel, Den Haag ... 52
Détail entrée van de Haagsche Assurantie Comp. voor Brand enz. van 1805, Bezuidenhout, Den Haag ... 53
Entrée van de kantoorlokalen Haagsche Assurantie Comp. voor Brand enz. van 1805, Bezuidenhout, Den Haag 54
Trappenhuis, Haagsche Assurantie Comp. voor Brand enz. van 1805, Bezuidenhout, Den Haag ... 55
Kantoorlokalen, Haagsche Assurantie Comp. voor Brand enz. van 1805, Bezuidenhout, Den Haag ... 56
Villa voor den Heer Vilh. Carstens, Oosterbeek ... 57

INLEIDING

De architect wiens arbeid voor een groot gedeelte in dit plaatwerk is afgebeeld, werd geboren te 's-Gravenhage op 5 November 1858. Hij ontving zijn eerste opleiding op de Departementale School van het Nut van 't Algemeen, daarna op de Hoogere Burgerschool. Reeds in zijn prille jeugd onderscheidde hij zich door een meer dan gewoon teekentalent, zoodat hij daarbij alle medeleerlingen overtrof. Toen hij de H. B. S. had verlaten, stelde zijn vader hem voor de keus, om naar Delft te gaan of wel onmiddellijk in de practijk. Hij koos het laatste en daarbij gaven bijzondere omstandigheden den doorslag. De thans 18-jarige jonkman kon nl. als volontair geplaatst worden bij den bouw van het kasteel Oud-Wassenaer, dat naar de plannen van den architect C. Muysken, voor den heer C. J. van der Oudermeulen zou worden uitgevoerd. Mede te kunnen werken aan den bouw van een echt kasteel, het was iets wat een groote bekoring op hem uitoefende, als een kans dien hij niet mocht verzuimen. Eerst kreeg hij, onder leiding van den aannemer Van Malsem, volle gelegenheid ervaring op te doen omtrent constructie en inzonderheid om, met een groote mate van zelfstandigheid, mede te werken bij het detailleeren van de rijke betimmeringen in oud-Hollandsche renaissance. Het laatste jaar werkte hij meer direct onder leiding van den heer Muysken zelf. In het algemeen kan worden gezegd, dat de drie jaren gedurende welke hij aan den bouw van Oud-Wassenaer heeft kunnen medewerken, hem een vruchtbare leertijd zijn geweest. Hierna bezocht hij twee jaren op de Haagsche Teekenacademie de beide hoogere klassen voor de schoone bouwkunst. Na afloop daarvan maakte hij een lange studiereis door verschillende landen van Europa en daarop heeft hij nog een jaar gestudeerd aan de Academie te Antwerpen, waar hij een welkome gelegenheid heeft gehad zich bijzonder vertrouwd te maken met de Vlaamsche renaissance in haar beste uitingen.

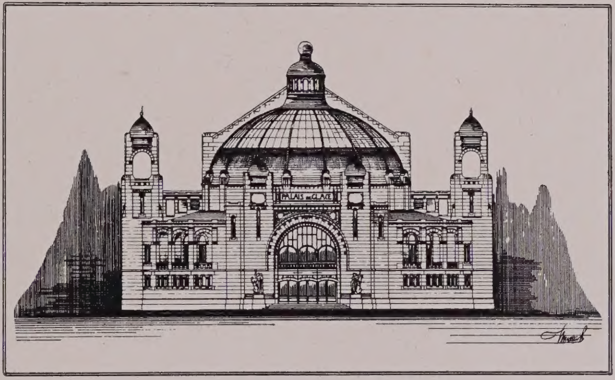
Ontwerp voor een IJspaleis.

Toen de heer Mutters daarop weder in zijn vaderstad was teruggekeerd, konden zijn leerjaren, naar theorie en practijk beide, als geëindigd worden beschouwd. Als van zelf sprekend vestigde hij zich als architect in Den Haag en spoedig reeds, in 1886, kreeg hij een niet zeer omvangrijke, maar aantrekkelijke opdracht te vervullen. Het was de bouw van de Distilleerderij „De Ster", voor den heer Van den Bergh in de Spuistraat, waarmede hij veel eer inlegde (tegenwoordig is de pui geheel verbouwd).

Van den aanvang af heeft de heer Mutters veel liefde gehad voor het interieur en de meubileeringskunst welke daarmede gepaard gaat. De verklaring hiervoor ligt trouwens voor de hand. Niet alleen was hij van nature begaafd met een talent voor teekenen en ontwerpen, maar hij was immers als het ware opgegroeid in de kunstnijverheid, te weten in de fabriek van zijn oom H. P. Mutters, die de grondlegger is geweest van de Koninklijke

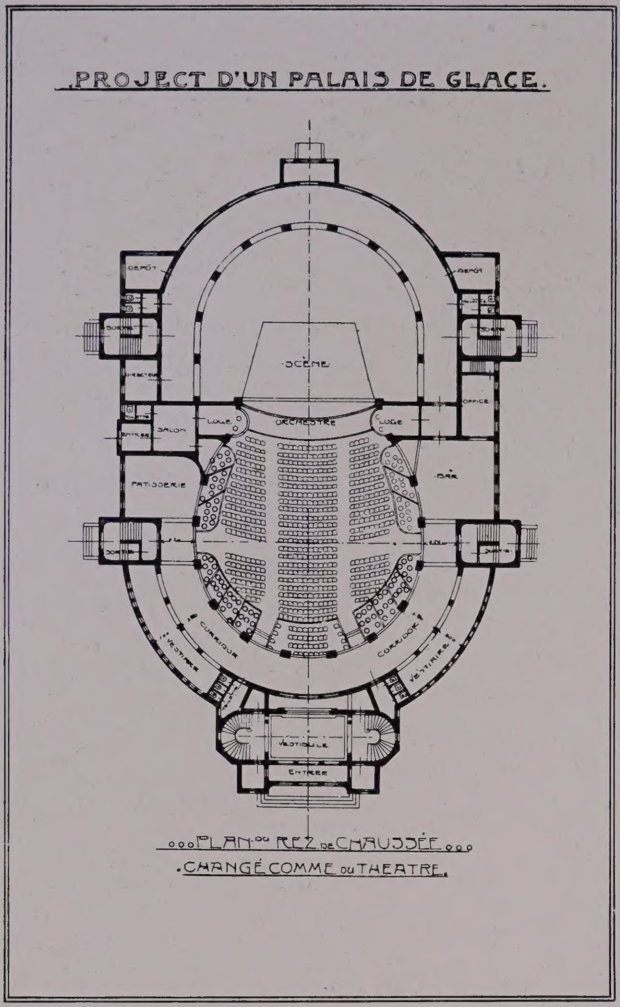

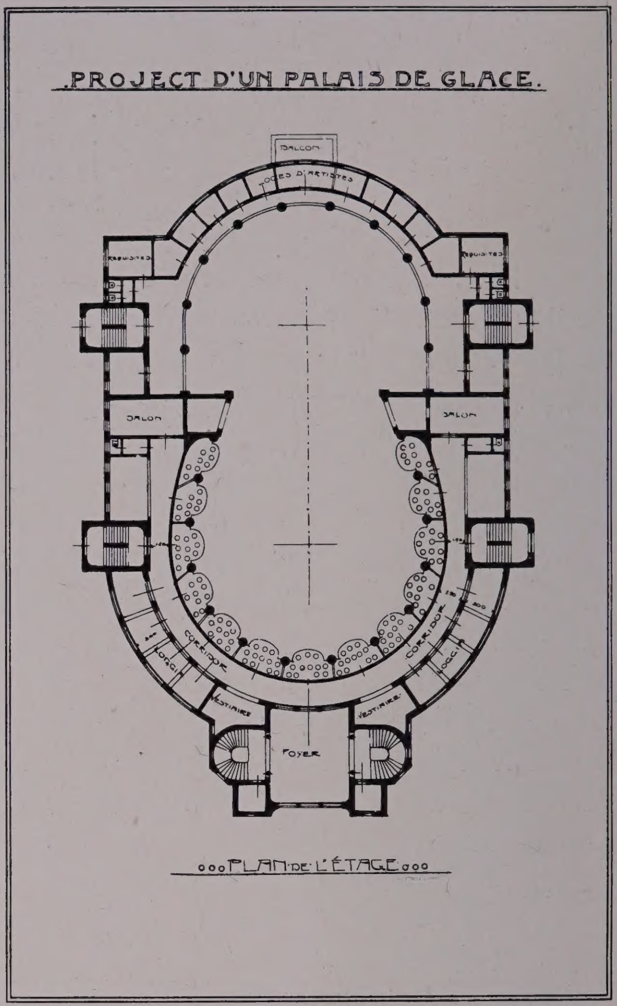

Nederlandsche Meubelfabriek v/h H. P. Mutters & Zoon. Daar werd de liefde voor het interieur en het fijne detailleeren opgewekt en aangekweekt, een voorkeur, welke zich later ook in door hem ontworpen gevels zou uitspreken. Reeds kort na zijn vestiging heeft hij van de hier bedoelde persoonlijke voorkeur blijken kunnen geven, toen de heer John F. Loudon van de Billiton-Maatschappij, hem in 1890 opdracht verleende om in zijne woning aan de Koninginnegracht, betimmeringen in oud-Hollandsche renaissance aan te brengen, meer in het bijzonder met het oog op de rangschikking van de kostbare verzameling oud-Delftsch, welke in onze dagen als „de collectie-Loudon" aan den Staat der Nederlanden is geschonken, en die als een onschatbare aanwinst van dezen aard in het Rijksmuseum is geplaatst. Dit werk in het huis aan de Koninginnegracht, met groote zorg uitgevoerd, werd nog veraangenaamd door de voortdurende, liefdevolle belangstelling van den heer Loudon zelf, die van den aanvang af de geheele verwezenlijking volgde met het oog van een smaakvol kenner en verfijnd collectionneur.

In de eerste plaats kunnen, in een overzicht van de door den heer Mutters uitgevoerde werken, een aantal villa's en landhuizen worden vermeld, hetzij in Den Haag en omgeving, hetzij elders in Nederland. Met inachtneming van de tijdsorde wordt de reeks geopend door een villa voor den heer Suter te Asperen (1893), vervolgens het landhuis voor Baron van Voorst tot Voorst te Houthem bij Valkenburg (1895) en de villa voor den heer Van Linden Tol in de Eschlaan te Bussum (1897). Ten aanzien van deze werken trad een pauze in en daarna kwamen achtereenvolgens: twee villa's aan het

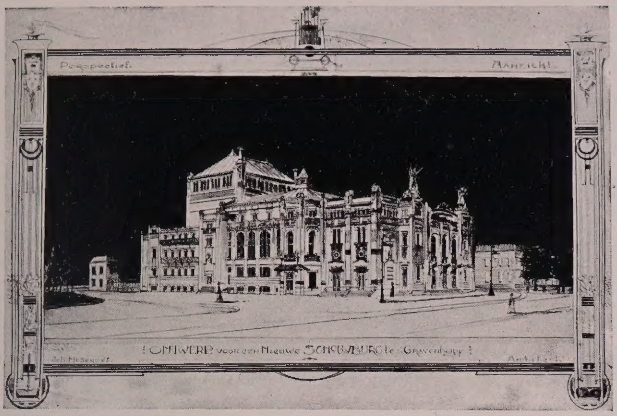

Ontwerp voor een theater te 's-Gravenhage.

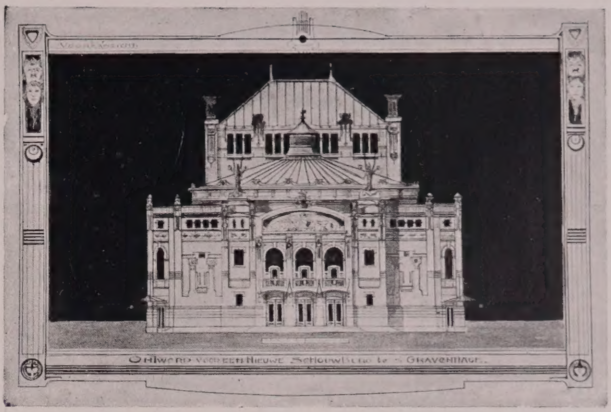

Ontwerp voor een theater te 's-Gravenhage.

Scheveningsche strand (1903), die voor mevrouw de weduwe Alting Mees te Bloemendaal (1904), voor den heer Eschauzier (1908) en den heer D. Kessler (1910), deze beide aan den Parkweg te Scheveningen. Aan den huize „Oostduin" van Jonkvrouwe van Bylandt werd een vleugel gebouwd (1908). Daarop volgde de villa voor den heer Mr. L. Eikendal, notaris, aan den Benoordenhoutschenweg (1910). Belangrijk vooral was de uitvoering, in 18de-eeuwschen, Italiaanschen stijl, van de villa in de Stadhouderslaan voor Jonkvrouwe van Andringa de Kempenaer (1909—1910). In deze vorstelijke woning werden ook de interieurs bijzonder verzorgd, dit inzonderheid blijkens een rijke zaal in den stijl van Lodewijk XIV. Later is deze villa als „Huize de Kempenaer" bij testament aan de Nederlandsche Adelsvereeniging toegewezen.

Van den jongsten tijd dagteekenen de villa „Svaco" van den heer Vilhelm Carstens aan den Stationsweg te Oosterbeek en de prachtige villa van Mr. A. I. A. Bik in het Park Zorgvliet te 's-Gravenhage (1913), waarin weder groote aandacht en smaak aan de interieurs zijn besteed. Tot de allernieuwste werken van dezen aard behooren zes landhuizen in het „Park de Kieviet" te Wassenaar (1914—'15), waarover straks nog iets meer.

Onder de talrijke woonhuizen door den heer Mutters gebouwd, moet het eerst worden melding gemaakt van de woning van den bekenden historicus en letterkundige Lodewijk Mulder. Dit was een merkwaardige opdracht, als een architect wel zelden ten deel valt. Nadat Lodewijk Mulder en zijne begaafde echtgenoote, in aangenaam overleg met den heer Mutters de plannen hadden besproken, vertrok het echtpaar op een lange reis, de architect wijdde aan het werk alle zorg en tijd en toen beiden na een jaar weer in Den Haag terugkwamen (1890), was het huis kant en klaar, gelukkig geheel tot wederzijdsche voldoening. Er is hier sprake van het huis op het Nassauplein, dat thans wordt bewoond door den oud-Minister Dr. J. Kraus.

De woning van den heer John F. Loudon aan de Koninginnegracht (1890) werd boven reeds genoemd. Daarop kwamen achtereenvolgens: de woonhuizen van den heer D. van Bijsterveld, op den Zuid-Binnensingel (1890); voor den heer P. F. ter Meulen, den bekenden kunstenaar, thans voorzitter van „Pulchri Studio", in de Jan van Nassaustraat (1893); twee woonhuizen in het Bezuidenhout voor de heeren Couvée en Stokhuyzen (1894—'95); het woonhuis van Dr. Teljer in de Nassau Zuylensteinstraat (1895); het eigen woonhuis van den architect, Wassenaarscheweg 13 (1896); dat van den heer F. Wirtz (1899) en dat van den heer F. Blokhuis, beide in de Jan van Nassaustraat (1901).

Voor de Maatschappij „Laakkwartier" bouwde de heer Mutters in 1902 zes huizen aan den Rijswijkschenweg en in 1904 acht perceelen voor de Maatschappij „De Unie" in

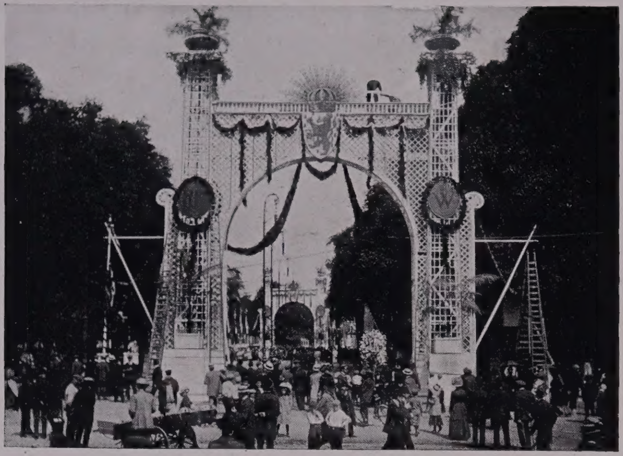

Tijdelijke decoratie voor de intocht van President Fallières, Den Haag.

Tijdelijke decoratie voor een tentoonstelling, Paleis Buitenzorg.

de Juliana van Stolberglaan, welke laatsten bij een gevelwedstrijd met den eersten prijs werden bekroond. Later weer (1907) de woonhuizen van den heer E. van der Kun, Bezuidenhout 97 en van den heer Schoneveld van der Kloet, hoek Henriëtte- en Agnesstraat. Voorts de woning voor notaris A. Bodaan in de Parkstraat. Omtrent deze drie laatste werken moet worden opgemerkt, dat zij tot stand kwamen in samenwerking met den heer J. J. Gort Jr., met wien de heer Mutters eenige jaren geassociëerd is geweest.

Het aantal winkelhuizen door dezen bouwmeester uitgevoerd, is zeer aanzienlijk. We zagen reeds hoe hij in 1886 debuteerde met de Distilleerderij „De Ster". Daarna verrezen winkels voor de heeren Samson op de Groote Markt te Gouda (1891); Sterkman op het Spui (1892); Bloemaerts (1894) en Lanen (1895) beide op de Plaats; de zaak van de firma Lensvelt Nicola in de Veenestraat (1895); de Bodega „Oporto" voor de firma Hoogendijk in de Hoogstraat hoek Papestraat (1896); magazijnen voor de firma's Rothe in de Veenestraat en Hagemeyer in de Hoogstraat (beide in 1897).

Van jonger dagteekening zijn de winkels voor de firma's Volk op het Koningsplein te Amsterdam (1908), Kühne & Zoon, op den hoek van Kneuterdijk en Plaats (1908—'09) en van Van Leeuwen op de Heerengracht (1909); deze drie werken weder in vereeniging met den heer Gort. Daarna de winkel van de firma D. & P. Lensvelt, in twee perceelen in de Veenestraat (1910—'11) en de apotheek van Dr. Nanning in de Korte Poten (1913).

Een afzonderlijke categorie vormen de restaurants en hôtels, en ook hierbij zijn weer belangrijke werken te vermelden. Het oudste van dezen aard is het hôtel Deutschmann aan den Zeekant te Scheveningen (1887) en vervolgens: het Zuid-Hollandsch Koffiehuis, als een der van ouds meest bekende gelegenheden in Den Haag, op de Groenmarkt (1889—'90); het hôtel „De Twee Steden", in vereeniging met den heer D. Verheul Jr. (1890); het hôtel „De Witte Brug" te Scheveningen (1890—'91) en de Sociëteit „De Haagsche Club" in het Voorhout (1891). Van afwijkende bestemming was het Sportgebouw, thans manège aan de Laan van Nieuw-Oost-Indië (1895). Daarop kwam een aanzienlijke uitbreiding van de Nieuwe of Littéraire Sociëteit („De Witte") op het Plein (1899—1900). Vervolgens (1904—'05) de bouw van de feestzalen met het daarbij behoorend restaurant van het hôtel „De Twee Steden" op het Buitenhof; de bekende „Princess Room" op den Kneuterdijk (1906—'07) (samen met den heer Gort) en de fraaie lunchroom van de firma Lensvelt Nicola in de Veenestraat (1911—'12). Naar tijdsorde het laatste groote

Landhuis, Park „De Kieviet", Wassenaar.

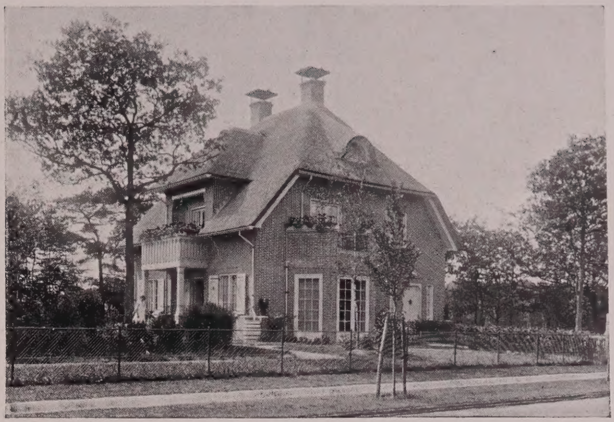

Landhuis, Park „De Kieviet", Wassenaar.

werk van dezen aard, is het hôtel „Central" in de Lange Poten, in vereeniging met den heer J. Dammerman (1912—'13).

Onder de belangrijke ontwerpen welke niet door uitvoering zijn gevolgd, verdienen die voor een verbouwing van den Haagschen Schouwburg (1893) en voor een IJspaleis vermelding.

Aan de orde van bespreking komen de utiliteitsgebouwen door dezen architect tot stand gebracht en daarbij de uitgebreide fabrieksgebouwen met de show-rooms van de Kon. Ned. Meubelfabriek v/h H. P. Mutters & Zoon. Voorts bank- en kantoorgebouwen, waarbij de verbouwing van het perceel in de Hofstraat voor de firma Schill & Capadose (1906) en dat op den hoek van Anna Paulownastraat en Piet Heinplein, waarin beneden de Rotterdamsche Lloyd en daarboven de Levensverzekering-Maatschappij „Fatum" hunne kantoren hebben gevestigd (1911).

Uit den jongsten tijd (1912—'13) dagteekent het kapitale gebouw, Bezuidenhout hoek Zuid-Oost-Buitensingel, van de Haagsche Assurantie Compagnie van 1805. Hier is in het benedengedeelte thans het Haagsche filiaal van de Rotterdamsche Bankvereeniging gevestigd. De beteekenis van dit gebouw is ten volle in het licht gesteld door den architect Van Hylckama Vlieg, die in het tweemaandelijksch tijdschrift „Bouwkunst" (6de Jaarg., blz. 97 vv.) bij vele illustraties schrijvende over „Twee belangrijke Bouwwerken", een parallel heeft getrokken tusschen het hoofdgebouw van de Ned. Heide-Maatschappij te Arnhem door den heer K. P. C. de Bazel en het zooeven bedoelde gebouw door Joh. Mutters Jr. Hoewel in doel als in architectuur zeer verschillend, stelt deze deskundige schrijver ze ten voorbeeld „als beide in beiderlei opzicht en in goeden zin modern".

Van geheel anderen en bijzonderen aard in het oeuvre van dezen veelzijdigen werker, zijn de uitbreidingsplannen welke door hem voor de gemeenten Rijswijk (1905) en Maassluis (1906) zijn ontworpen en die thans nog in uitvoering zijn.

Hiermede in aansluiting en overeenstemmende, is een werkzaamheid welke de heer Mutters heeft aanvaard en welke hem geruimen tijd zal bezig houden. Hij heeft nl. de directie op zich genomen van de naamlooze vennootschap tot exploitatie van het „Park de Kieviet" onder Wassenaar, met de bedoeling daar een tuinstad te stichten. De plannen daarvoor zijn onder zijn voortdurend toezicht en leiding nu ongeveer twee jaar in exploitatie. Ziedaar de verwezenlijking van den waren stedenbouw der toekomst, waarbij in de eerste plaats alle rechtlijnige huizenreeksen zijn vermeden. In het „Park de Kieviet" schijnt voorloopig het ideaal bereikt. Daar ziet men echte landhuizen, half verscholen in het groen,

Landhuis, Park „De Kieviet" Wassenaar.

Landhuis, Park „De Kieviet", Wassenaar

elk op zichzelf een gezellige en gerieflijke, uiterlijk en innerlijk, fraaie woning vormend.

De loopbaan van den heer Mutters is hiermede niet afgesloten, maar het blijft zeker opmerkenswaard en eigenaardig dat hij, thans zelf wonende in het midden van het park dat belooft zich uit te breiden tot een echte, bekoorlijke villastad, is teruggekeerd tot de plek waar hij zijn verdienstelijke carrière is begonnen, nl. tot de onmiddellijke nabijheid van het kasteel Oud-Wassenaer.

Een korte opsomming van verschillende qualiteiten welke hij vroeger bekleedde of nog vervult, moge dit overzicht besluiten.

In het jaar 1900 werd de heer Mutters door de Regeering benoemd tot architect-decorateur van de Nederlandsche afdeeling op de Wereldtentoonstelling te Parijs. Evenzoo ten jare 1911 voor den bouw van het paviljoen op de tentoonstelling te Roubaix. In beide gevallen maakte hij deel uit van de internationale jury, te Roubaix zelfs in de functie van vice-president. Hij is afgevaardigde voor Nederland in het Comité Permanent des Congrès Internationaux des Architectes te Parijs.

In 1897 reeds behaalde de heer Mutters voor zijne inzending op het gebied van architectuur, op de Wereldtentoonstelling te Brussel het diplôme d'honneur en eveneens op die te Parijs in 1900, drie gouden medailles.

In het jaar 1911, ten tijde van het bezoek van President Faillières in Den Haag, werd hem door het Departement van Oorlog opdracht verleend voor het ontwerpen der versiering van het Tournooiveld en van het Korte Voorhout.

De heer Mutters is oud-bestuurder van de Maatschappij ter Bevordering der Bouwkunst, oud-voorzitter van de Haagsche afdeeling dier Maatschappij, van welke afdeeling hij trouwens vele jaren mede-bestuurder is geweest. Eveneens is hij oud-voorzitter en thans eere-lid van de vereeniging „Arti et Industriae".

Hij is verder in Den Haag lid van de Gezondheidscommissie, van de Schoonheidscommissie en van den Raad van Beheer der Academie van Beeldende Kunsten.

De verdiensten van den heer Mutters hebben ook van hooger hand erkenning gevonden door zijne benoeming tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau en tot Ridder in het Legioen van Eer.

Plaat 1. Villa aan het strand te Scheveningen.

Plaat 2. Villa te Bloemendaal voor Mevr. de Wed. F. Alting Mees.

Plaat 3. Hal, woonhuis, Wassenaarscheweg, Den Haag.

Plaat 4. Salon, woonhuis, Wassenaarscheweg, Den Haag.

Plaat 5. Villa te Bloemendaal voor Mevr. de Wed. F. Alting Mees.

Plaat 6. Woonhuis, Jan van Nassaustraat, Den Haag.

Plaat 7. Villa voor Frl. Andringa de Kempenaer, Stadhouderslaan, Scheveningen.

Plaat 8. Villa voor Frl. Andringa de Kempenaer, Stadhouderslaan, Scheveningen.

Plaat 9. Eetzaal, villa, Stadhouderslaan, Scheveningen.

Plaat 10. Villa met tuinmanswoning en stal voor den Heer Gaymans, Elst.

Plaat 11. Winkelpui, Tournooiveld, Den Haag.

Plaat 12. Bodega „Oporto", Hoogstraat, Den Haag.

Plaat 13. Magazijnen van de firma C. H. Kühne & Zn., Kneuterdijk 2, Den Haag.

Plaat 14. Winkelgebouwen, Veenestraat, Den Haag.

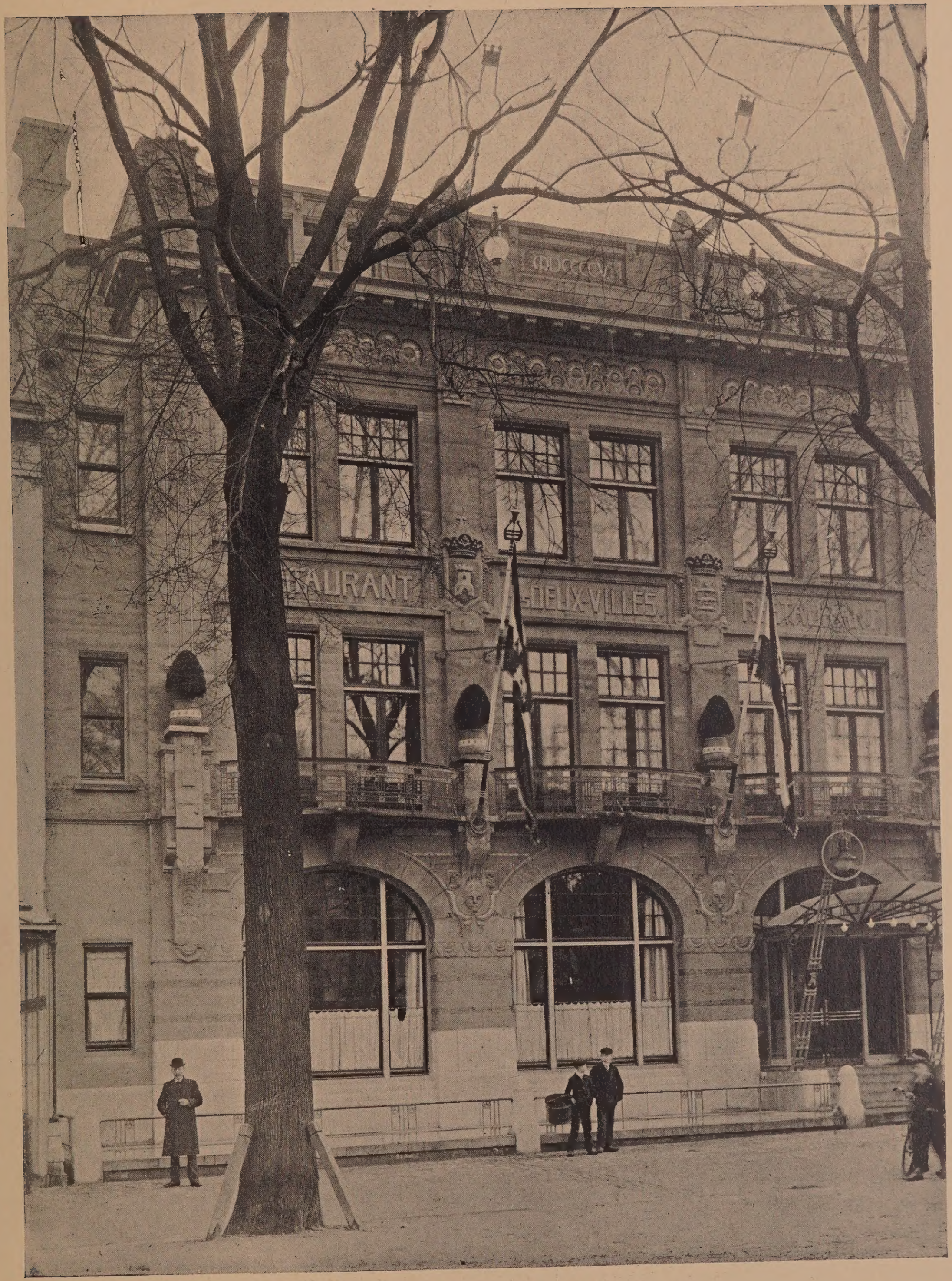

Plaat 15. Gevel, Hôtel „De Twee Steden", Buitenhof, Den Haag.

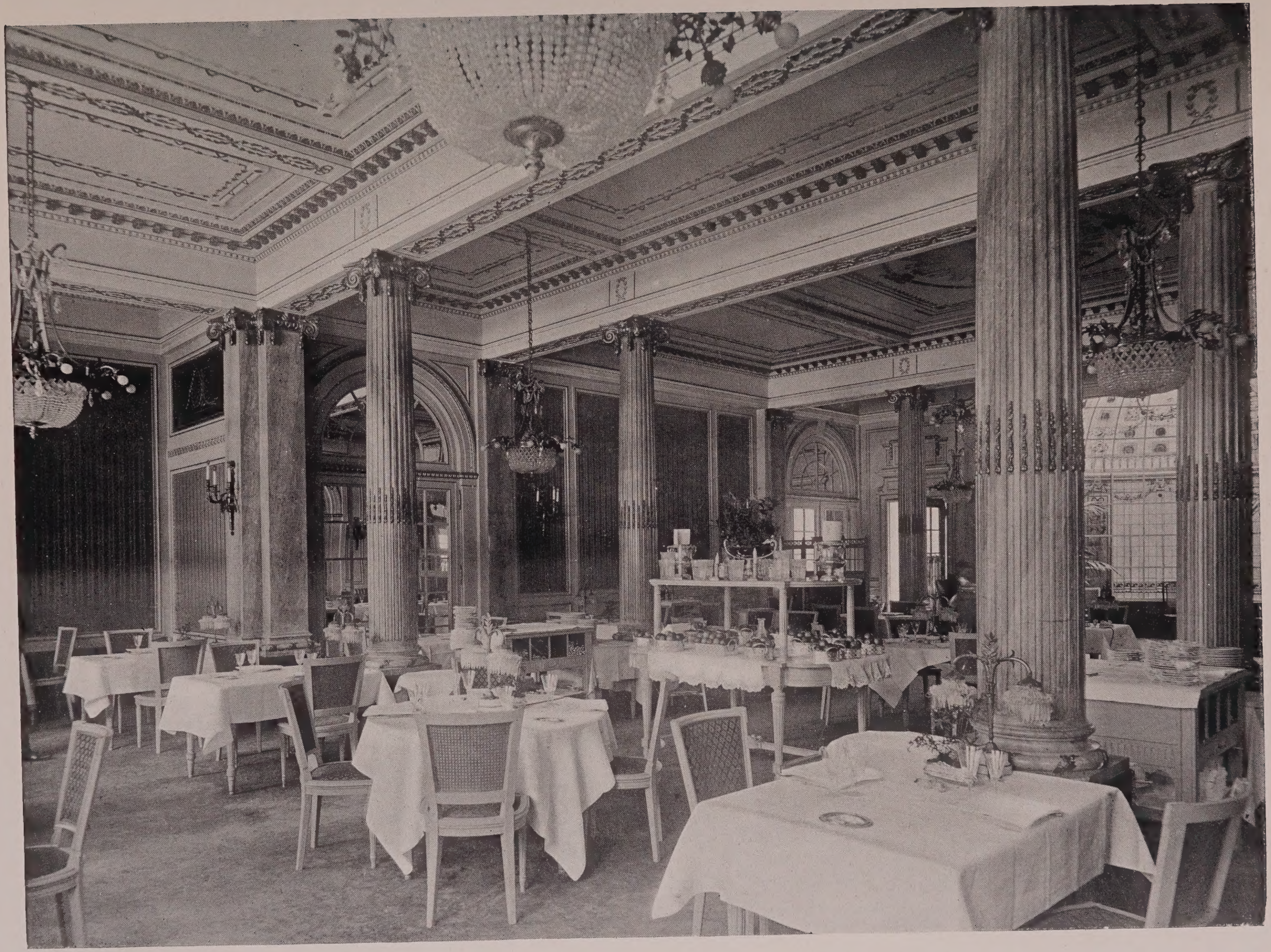

Plaat 16. Restaurant-Hôtel „De Twee Steden", Buitenhof, Den Haag.

Plaat 17. Trappenhuis, Hôtel „De Twee Steden", Buitenhof, Den Haag.

Plaat 18. Verbindingsgang van feestzalen, Hôtel „De Twee Steden", Buitenhof, Den Haag.

Plaat 19. Feestzaal, Hôtel „De Twee Steden", Buitenhof, Den Haag.

Plaat 20. Détail wand in de feestzaal van het Hôtel „De Twee Steden", Buitenhof, Den Haag.

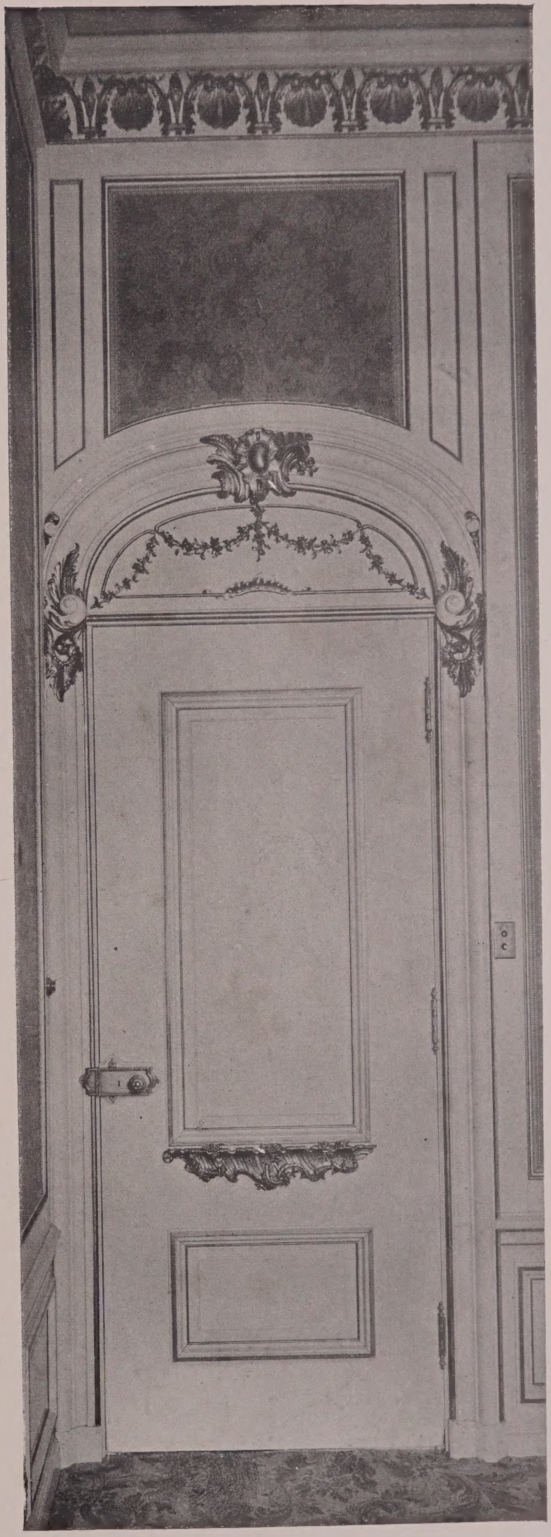

Plaat 21. Détail kleine restaurantlokalen, Hôtel „De Twee Steden", Buitenhof, Den Haag.

Plaat 22. Schouw, Lunchroom van de firma Lensvelt-Nicola, Veenestraat, Den Haag.

Plaat 23. Lunchroom van de firma Lensvelt-Nicola, Veenestraat, Den Haag.

Plaat 24. Lunchroom van de firma Lensvelt-Nicola, Veenestraat, Den Haag.

Plaat 25. 1e Etage, Lunchroom van de firma Lensvelt-Nicola. Veenestraat, Den Haag.

Plaat 26. 1e Etage, Lunchroom van de firma Lensvelt-Nicola, Veenestraat, Den Haag.

Plaat 27. 1e Etage, Lunchroom van de firma Lensvelt-Nicola, Veenestraat, Den Haag.

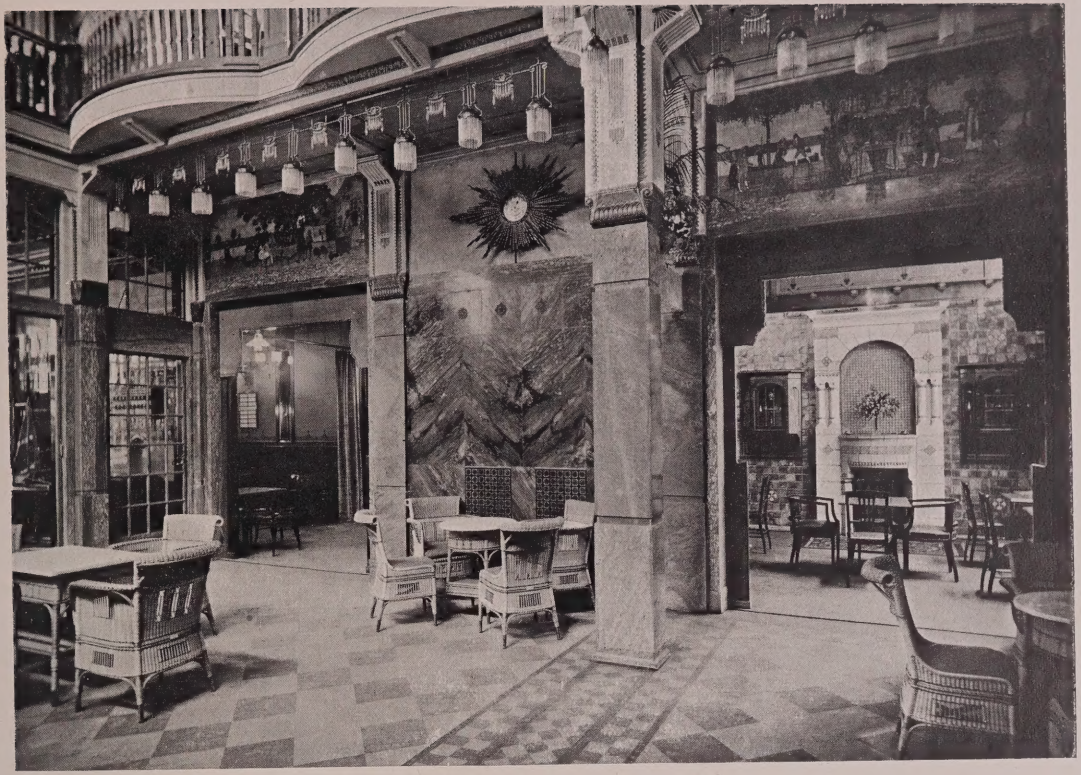

Plaat 28. Lunchroom van de firma Lensvelt-Nicola, Veenestraat, Den Haag.

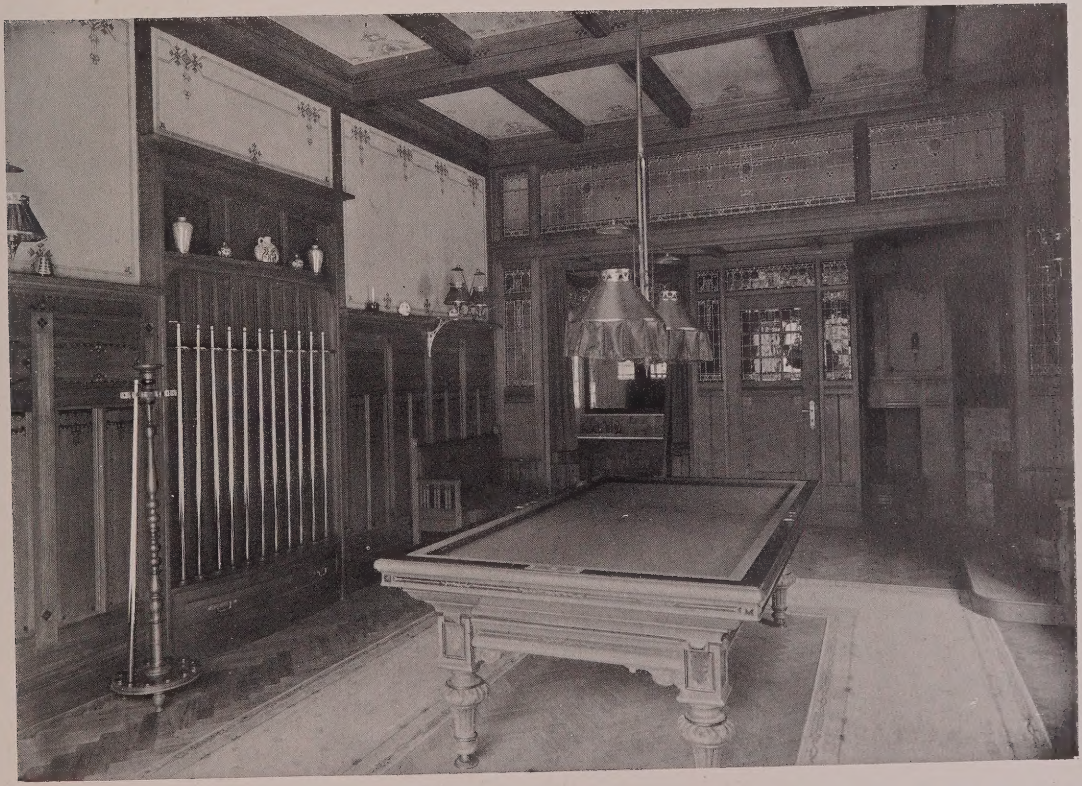

Plaat 29. Billardkamer, villa „Iled", Scheveningscheweg, Scheveningen.

Plaat 30. Groep woonhuizen, Juliana van Stolberglaan, Den Haag.

Plaat 31. Gevel, Hôtel-Restaurant „Central", Lange Poten, Den Haag.

Plaat 32. Trappenhuis, Hôtel-Restaurant „Central", Lange Poten, Den Haag.

Plaat 33. Galerij, Hôtel-Restaurant „Central", Lange Poten, Den Haag.

Plaat 34. Voorgalerij, Hôtel-Restaurant „Central", Lange Poten, Den Haag.

Plaat 35. Voorgalerij, Hôtel-Restaurant „Central", Lange Poten, Den Haag.

Plaat 36. Restaurant, Hôtel-Restaurant „Central", Lange Poten, Den Haag.

Plaat 37. Cafézaal, Hôtel-Restaurant „Central”, Lange Poten, Den Haag.

Plaat 38. Billardzaal, Hôtel-Restaurant „Central", Lange Poten, Den Haag.

Plaat 39. Lloydgebouw, Piet Heinstraat hoek Anna Paulownastraat, Den Haag.

Plaat 40. Villa van Mr. A. J. A. Bik, Park „Zorgvliet", Den Haag.

Plaat 41. Villa van Mr. A. J. A. Bik, Park „Zorgvliet", Den Haag.

Plaat 42. Bibliotheek in de villa „Ten Rande" voor Mr. A. J. A. Bik, Carnegielaan, „Zorgvliet" Den Haag.

Plaat 43. Hal in de villa „Ten Rande" voor Mr. A. J. A. Bik, Carnegielaan, „Zorgvliet", Den Haag.

Plaat 44. Hal, villa „Ten Rande" voor Mr. A. J. A. Bik, Carnegielaan, „Zorgvliet", Den Haag.

Plaat 45. Eetkamer in de villa „Ten Rande" voor Mr. A. J. A. Bik, Carnegielaan, „Zorgvliet", Den Haag.

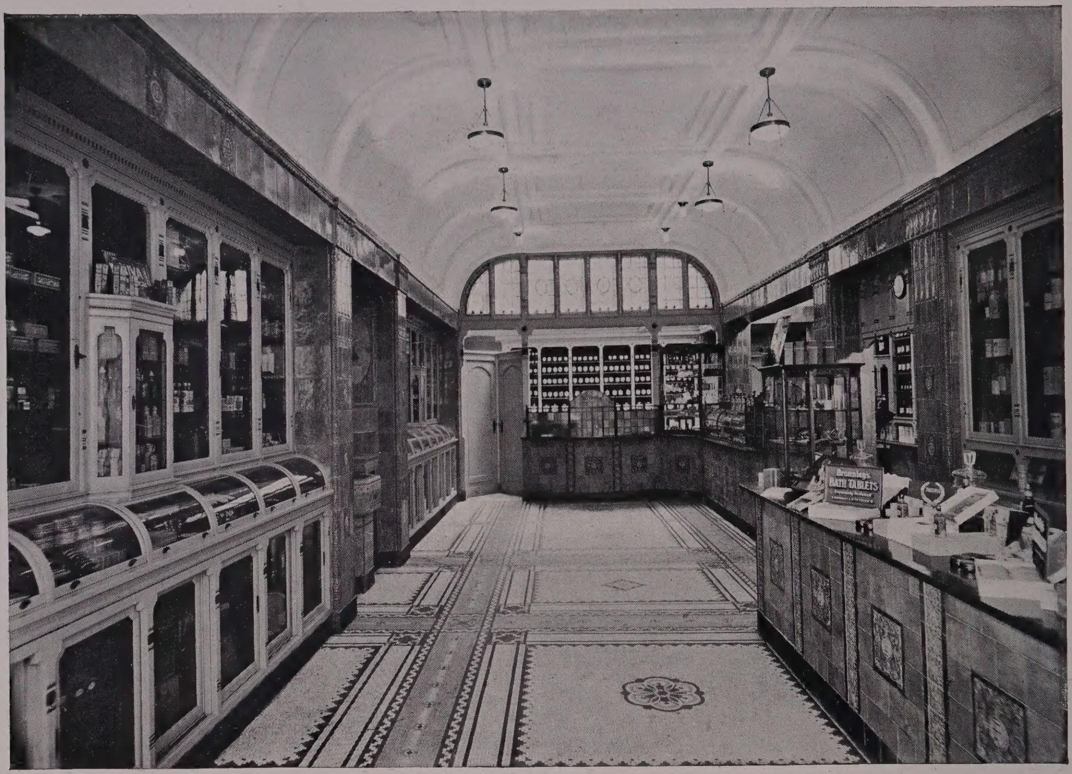

Plaat 46. Apotheek van Dr. H. Nanning, Korte Poten 7, Den Haag.

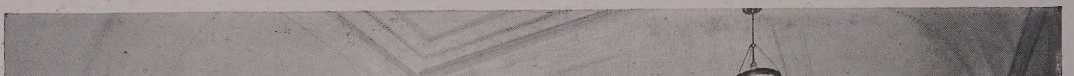

Plaat 47. Apotheek van Dr. H. Nanning, Korte Poten 7, Den Haag.

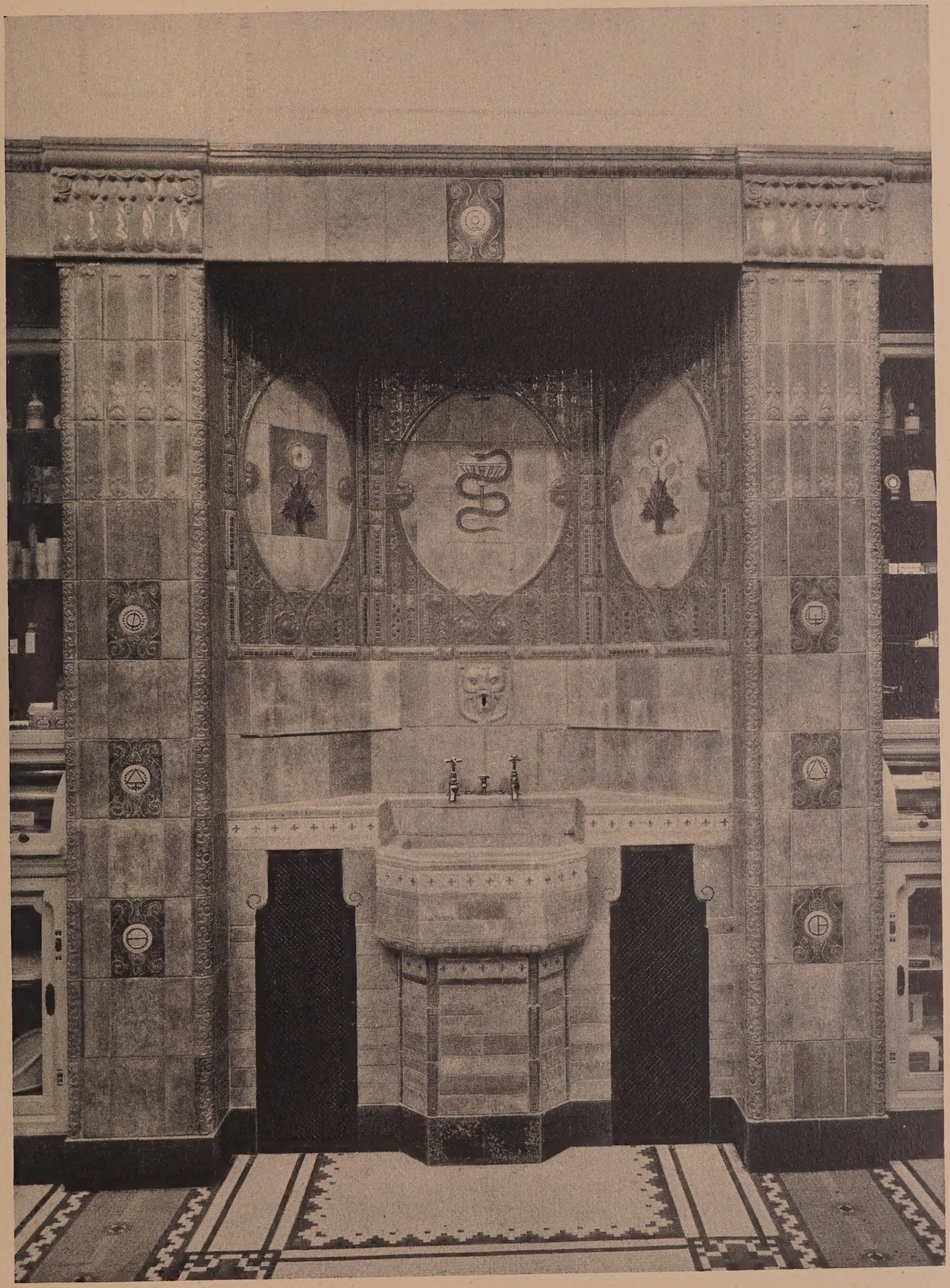

Plaat 49. Apotheek van Dr. H. Nanning, Korte Poten 7, Den Haag.

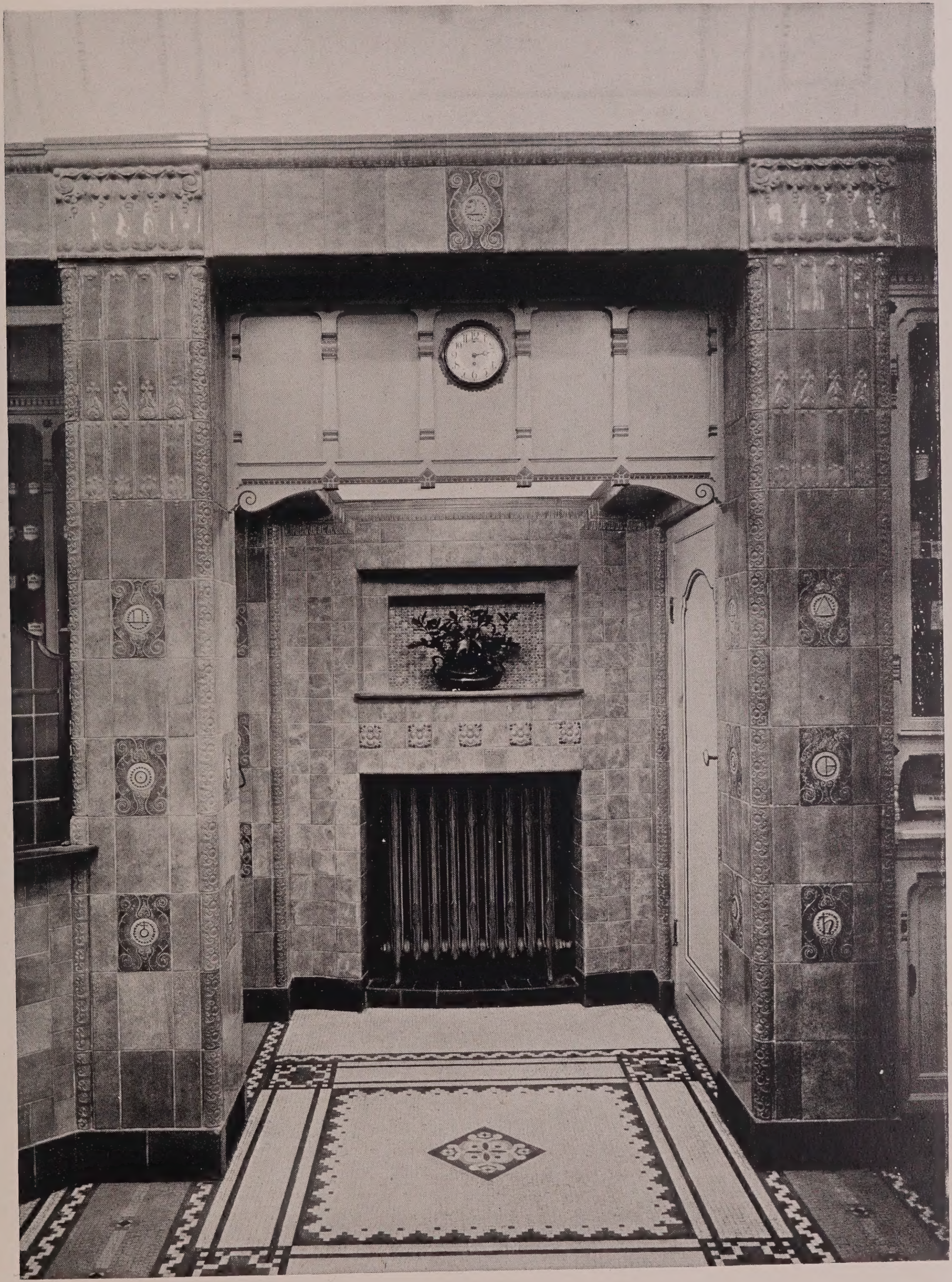

Plaat 48. Apotheek van Dr. H. Nanning, Korte Poten 7, Den Haag.

Plaat 50. Gebouw van de Haagsche Assurantie Comp.
voor Brand enz. van 1805, Bezuidenhout, Den Haag.

Plaat 51. Gebouw van de Haagsche Assurantie Comp. voor Brand enz. van 1805,
Z. O. Buitensingel hoek Bezuidenhout, Den Haag.

Plaat 52. Gebouw van de Haagsche Assurantie Comp. voor Brand enz. van 1805, Bezuidenhout hoek Z. O. Buitensingel, Den Haag.

Plaat 53. Détail entrée van de Haagsche Assurantie Comp. voor Brand enz. van 1805, Bezuidenhout 1, Den Haag.

Plaat 54. Entrée van de kantoorlokalen, Haagsche Assurantie Comp. voor Brand enz. van 1805, Bezuidenhout, Den Haag.

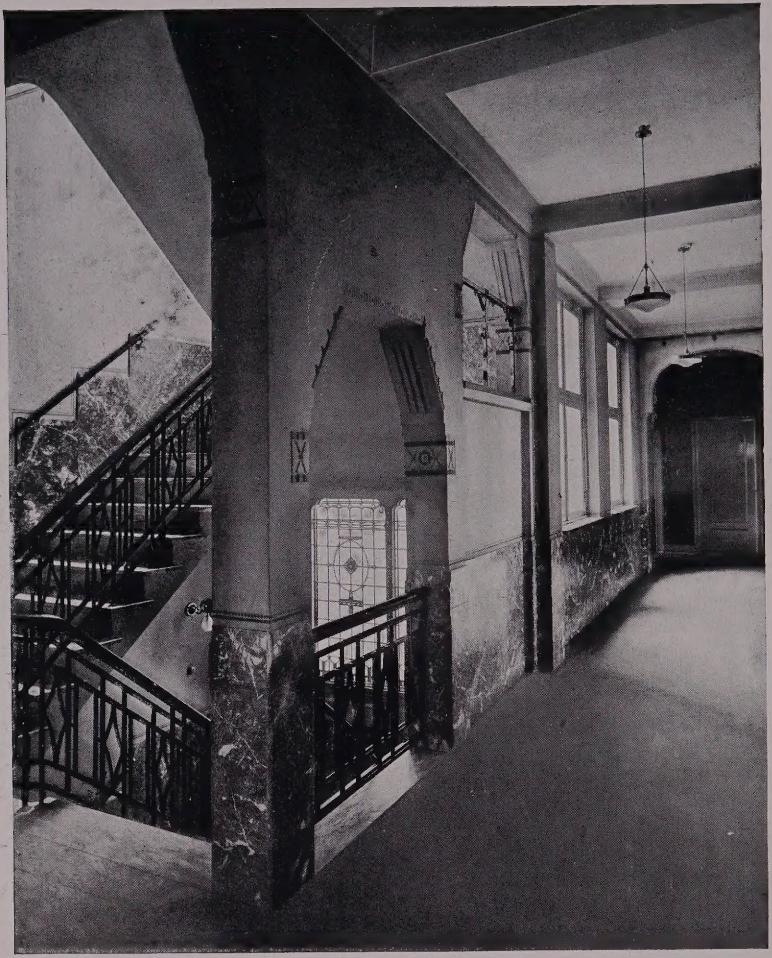

Plaat 55. Trappenhuis, Haagsche Assurantie Comp. voor Brand enz. van 1805, Bezuidenhout, Den Haag.

Plaat 56. Kantoorlokalen, Haagsche Assurantie Comp. voor Brand enz. van 1805, Bezuidenhout, Den Haag.

Plaat 57. Villa voor den Heer Vilh. Carstens, Oosterbeek.

PARKETVLOEREN
AUG. LACHAPPELLE.

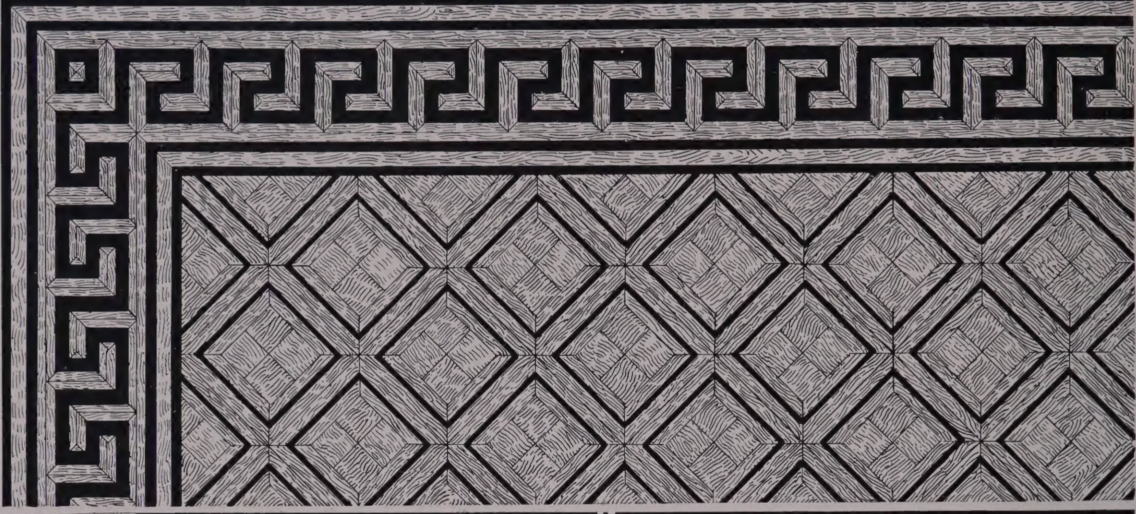

BUREAU VOOR HYGIËNISCHE VLOEREN

AMSTERDAM ROTTERDAM DEN HAAG

RAADHUISSTR: 49 ■ TEL. 6490 — NIEUWEHAVEN 159 ■ TEL. 7026 — KERKPLEIN 2 ■ TEL. 1353

ETALAGE PARKET. RUBBERVLOEREN

VERSCHENEN: **SPECIALE NUMMERS**

Moderne Hollandsche Interieurs

Aflevering No. 1. **RICHARD REENS,** Binnen-Architect te Amsterdam. Tekst van T. LANDRÉ. Omslagteekening van D. VAN DORP.

Aflevering No. 2. **„ONDER DEN ST. MAARTEN"** te Haarlem. Tekst van J. A. POOL, Bouwkundig Ingenieur. Omslagteekening van ELIAS OTT.

Aflevering No. 3. (Verschijnt eerstdaags.) **„'T BINNENHUIS"** te Amsterdam. Tekst van L. SIMONS. Omslagteekening van JAC. VAN DEN BOSCH.

Van deze uitgave zal verschijnen eene serie van 12 speciale nummers op het gebied van Nederlandsche Binnenhuiskunst.

Prijs per aflevering *f* **3.50;** per 12 nummers *f* **30.—.**
Bij den Boekhandel verkrijgbaar.

Dr. GUSTAV SCHUELER ♪ Uitgever ♪ BUSSUM

RÖDER & VERBEEK

KONINKL. MAGAZIJNEN VAN IJZERWAREN
ROTTERDAM - DEN HAAG

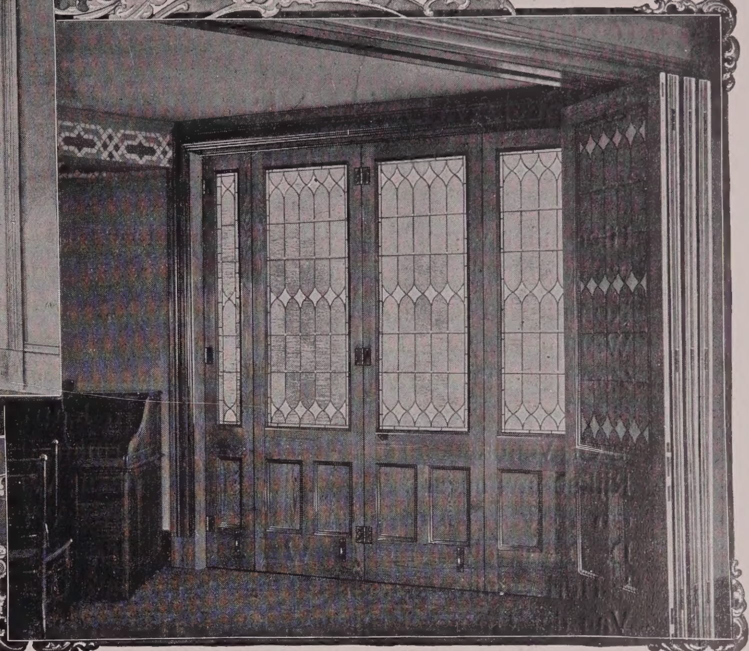

SCHUIF- / ROL- / DRAAI- } DEURCONSTRUCTIES VOOR ELKEN TOESTAND

HANG- EN SLUITWERK

VOOR ALLE SOORTEN DEUREN EN RAMEN, OP WARE GROOTTE, IN ONZE MONSTERZALEN IN TOEPASSING

TEAK - MAHONIE - EIKEN

IN BLOKKEN EN GEZAAGD

LEVERING OP BESTEK

H. & P. VAN SCHAIK - ROTTERDAM

H. DOÏNG — HAARLEM

TELEFOON INTERCOMMUNAAL N°. 1017

AANNEMER VAN STUCADOORSWERKEN

SPECIAAL GEVELBEPLEISTERING IN TERRANOVA, IMITATIE-NATUURSTEEN ENZ.

Hieronder vermelding van **eenige** door mij uitgevoerde — en onderhanden zijnde — werken, waar geheel of gedeeltelijk **TERRANOVA-BEPLEISTERING** is toegepast: Koninklijke Schouwburg, 's-Gravenhage, architect J. J. Gort; Kurhaus, Zandvoort, architecten Wollman & van Dorssen; Landhuis op het landgoed „Waliën" (intérieur), architect D. J. van Loo, Zutphen; diverse Villa's, Bloemendaal, architecten Mulder & van Asdonk; **Gebouw Rijnstraat 24, 's-Gravenhage, architect Joh. Mutters Jr., Wassenaar;** Villa Stadhouderslaan, 's-Gravenhage, architect H. J. Dammerman Jr.; Kantongerechtsgebouw, Apeldoorn, architect Rijksbouwmeester van de Justitiegebouwen; **Watertoren, Filtergebouw, Directiegebouw en nevengebouwen der Gemeente Waterleiding te Velsen,** architecten de heeren D. Drost, civiel ing. en W. de Vrind Jr., Bouwk. Ing., 's-Gravenhage; St. Catharinakerk te 's-Hertogenbosch, architect Jan Stuyt; Villa 's-Gravenlandscheweg, Hilversum (intérieur), architecten Van der Goot & Kruisweg, Bussum; enz. enz. VRAAGT GEÏLLUSTREERDE BROCHURE

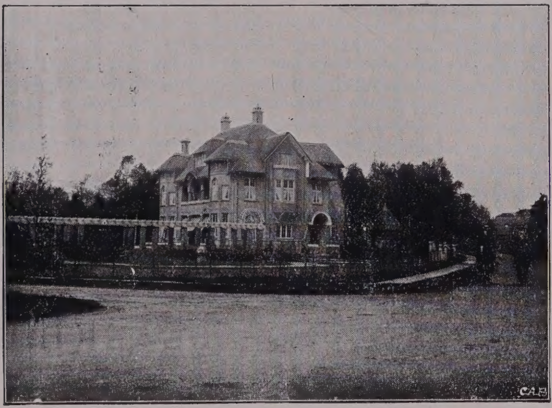

Nevenstaande foto is genomen in het Park „De Kieviet" te Wassenaar, waar wij de trottoir-tegels en banden leverden onder toezicht van den Architect MUTTERS. Wij zijn speciaal ingericht voor het maken van cement-artikelen voor de bouwvakken, als tegels, banden, tuinmuren, afrasteringspalen, grenspalen, etc., alles in „Meteoor"-kwaliteit, d. w. z. het beste materiaal, beproefd op buiging en drukvastheid.

Op het gebied van tennisbanen hebben wij onze sporen verdiend. Ze zijn over geheel Nederland verspreid en zullen wij er gaarne eenige van in Uwe nabijheid aanwijzen. De banen bieden enorme voordeelen boven andere soorten, zonder de nadeelen. Ze scheuren niet, behoeven geen onderhoud, zijn gemakkelijk te repareeren, behoeven 's winters niet afgedekt te worden; zijn na regen dadelijk bespeelbaar, kleven nooit en veroorzaken, omdat ze niet ruw zijn, weinig slijtage aan ballen en schoenen. Vraagt U ons eens om referenties en begrootingen!

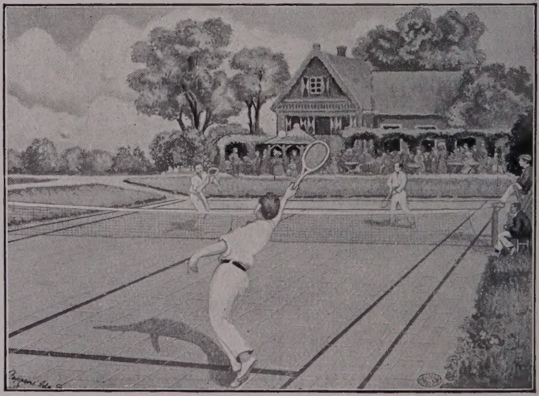

Coppens' A. B. 1505

N.V. Vigorose Cement Ind. „DE METEOOR" te Rheden

DE METEOOR RHEDEN GLD.

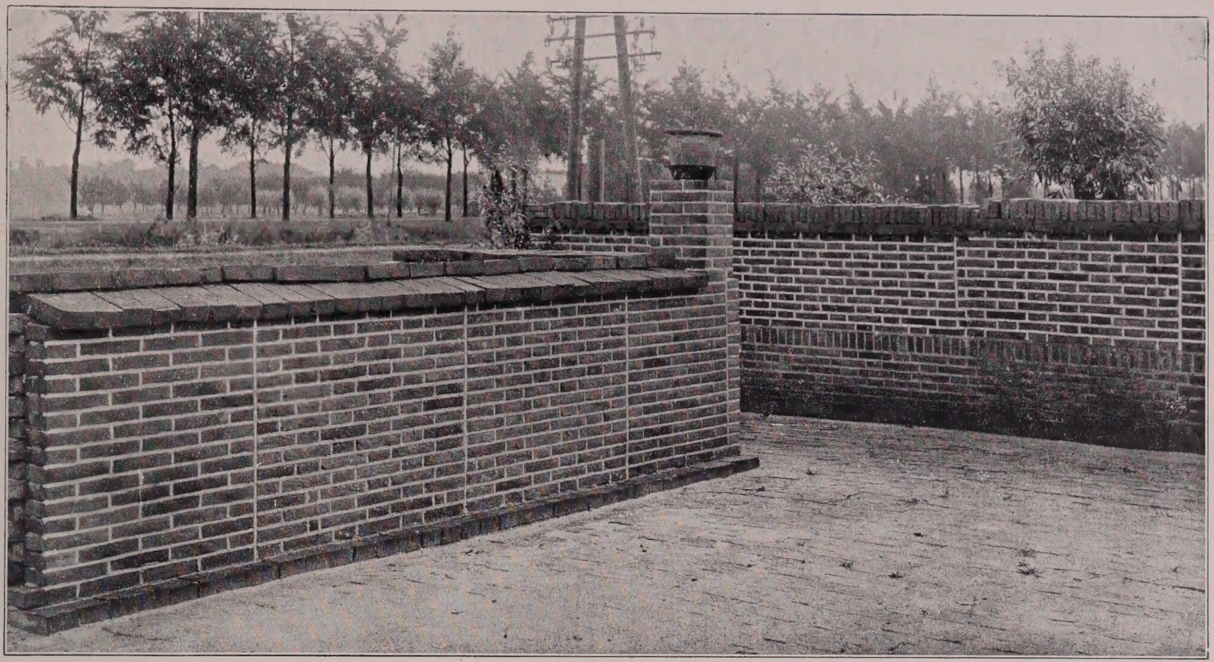

N.V. STEENFABRIEK „DE VOLHARDING" TE ZUILEN

WILHELMINAPARK 3 Directeur: L. H. WESTERHOUT UTRECHT

Fabrikanten van: UTRECHTSCHE STEENEN IN MACHINALE-, HAND-, WAALVORM en MOPPEN

:: SPECIALITEIT IN HET LEVEREN VAN STEEN VOOR RESTAURATIEWERKEN ::

Gebouw van de HAAGSCHE ASSURANTIE COMP., waaraan door ons 55 stuks Rol-Jalousiën zijn geleverd.

Amsterdamsche Jalousiënfabriek

Opgericht 1875

Spuistraat 240-242-246-248-250-252-254 - Amsterdam

Speciale fabriek voor:

Rolluiken - Jalousiën - Zonneschermen

Marquizen - Serre-Dekking

Geschilderde Winkelgordijnen

Houten Parquet-Tapijten

Oprolbare Tochtschermen - Tuintenten

Groote Tuinparasols,

met of zonder Tafel

enz.

J. F. KRÖNER & ZONEN

Hofleveranciers van H. M. de Koningin

en H. M. de Koningin-Moeder

Spuistraat 240-242-246-248-250-252-254 - Amsterdam

THE DUTCH ANGLO TILING COMP.
Directie: JACS. S. WAISVISZ & Co.

DEN HAAG	AMSTERDAM
WAGENSTRAAT 167	SINGEL 183
TELEFOON 1119	TELEFOON 5259

FABRIKANTEN VAN

RUBBIN

RUBBER VLOEREN

HOLLANDSCH FABRIKAAT

ONZE CATALOGUS ZENDEN WIJ OP AANVRAGE GRATIS

REEDS IN

1877

WERDEN DE BETIMMERINGEN IN HET

KASTEEL
„OUD-WASSENAAR"

VERVAARDIGD IN DE WERKPLAATS VAN

GEBRS. VAN MALSEN
STOOMTIMMERFABRIEK
FREDERIKSTRAAT 65
'S-GRAVENHAGE

G. VAN LENT & Co.
NIEUWEHAVEN 163, (bij de Hoofdsteeg).
ROTTERDAM.
TEL. No. 2820.

SPECIAALHANDEL IN
EERSTE KWALITEIT BOUWMATERIALEN.

FIJNE U. J. VLOERTEGELS,
in effen en in de meest artistieke dessins.

FIJNE N. D. VERGLAASDE WANDTEGELS,
uitgebreide keus voor alle doeleinden, ook in Mat- en Kunst-glazuren, rijke kleurschakeeringen.

SILESISCH VERGLAASDE PLAKPLAATJES EN STEENEN,
voor Badcellen enz., in wit, gekleurd en kunstglazuur.

KURKLINOLEUM,
ideale vloerbedekking v. beton- en houten vloeren, geluidwerend, geluiddempend, isoleerend, zeer duurzaam.

Alleenverkoopers van ROBINSON'S ALBAST-, MARMER- en PARIANCEMENTEN. — Kunnen direct beschilderd worden.

MONSTERS EN BROCHURES OP AANVRAAG GRATIS.

STEEDS GROOTE VOORRAAD.

J. H. PEPPINK
DA COSTASTRAAT 37
's-GRAVENHAGE

BOUWKUNDIGE - AANNEMER
TAXATEUR VAN ONROERENDE GOEDEREN

TELEFOON HAAG 2862
BIJ GEEN GEHOOR:
TELEFOON HAAG 1863

N.V. STEENGAAS-M[IJ]

'S-GRAVENHAGE
194 SWEELINCKSTRAAT
Telefoon 6346

AMSTERDAM
101 MARNIXSTRAAT
Telefoon 7217

Voert **brandvrije,** geluiddempende en vochtwerende constructiën uit in

STAUSS-STEENGAAS

en verkoopt het materiaal. Speciaal voor vlakke en gebogen plafonds, vrijstaande, ruimtesparende, lichte wanden, gewelven, vloeren (tot 6000 K.G. per M^2. belast zonder afwijking), balk-kolombekleeding, trapbeschieting, landhuizen, schuren, stallen, duurzame omheiningen enz.

ONZE MONTEURS ZIJN VOOR 'T OPSTELLEN DOOR HET GEHEELE LAND TE ONTBIEDEN

Let vooral op den **wettig gedeponeerden** naam **STAUSS STEENGAAS. Alléén dan volle garantie**

E. W. F. KERLING

'S-GRAVENHAGE

NIEUWE UITLEG 26

Ontwerpen

op het gebied der

Kunstnijverheid

Uitvoeren van

GESCHILDERD EN GEBRAND GLAS

GLAS IN LOOD

H. C. PIETERSEN

HUIS- EN DECORATIESCHILDER

KANTOOR EN WERKPLAATS:

JACOB VAN DER DOESSTRAAT 56-58

DEN HAAG

TELEFOONNUMMER HAAG 2278

JAC[S]. VOS & ZOON

AANNEMERS 'S-GRAVENHAGE

Telef. 1187 H. - Werkplaats Telef. 6314 H.

Onderstaande werken werden door onze firma uitgevoerd onder directie van den WelEd. Heer JOH. MUTTERS Jr.

Pakhuis Bierstraat	1887
Winkelhuis Spuistraat	1888
Winkelhuis Hooftskade	1890
Koetshuis Nieuwstraat	1892
Heerenhuizen Bezuidenhout	1892
Heerenhuis Bezuidenhout	1894
Papierfabriek Veerkade	1895
Drukkerij Paviljoensgracht	1895
Bankgebouw Hofstraat	1907
Villa Juliana van Stolberglaan	1908
Verbouwing Landhuis „Oostduin"	1909
Verbouwing Villa „Rusthoek"	1910
Verbouwing Heerenhuis Bezuidenhout	1910
Winkelhuis Kneuterdijk	1912

N.V. 's-Gravenhaagsche Smyrna Tapijtfabriek

LOOSDUINSCHEWEG 637 - 'S-GRAVENHAGE

Directeuren: CORN. VAN PUFFELEN en A. J. TIELEMAN

Telefoonnummer 2933 Bekroond: Turin 1902 en Den Haag 1904

DESSINS IN ALLE STIJLEN EN STALEN IN DIVERSE KWALITEITEN

Reparatie-Inrichting - Eigen Wolinkoop - Stoomververij

SLOOPERS

AANNEMERS VAN GROND- EN HEIWERKEN

GEBRS. W. & A. VAN ECK

JAN DE BAENSTRAAT 23 - JAN VAN GOYENSTRAAT 71A

'S-GRAVENHAGE

TELEFOON No. 1931

SPECIAAL INGERICHT VOOR HET DRAINEEREN VAN KELDERS, RIOLEERINGEN, PUTTEN ENZ.

SLAAN VAN POMPEN EN HET MAKEN VAN ARTESISCHE PUTTEN

EXPEDITEURS

HANDEL IN GRINT, MAAS- EN DUINZAND

· D.F.TERSTEEG · DTF · TUINARCHITECT ·

· NAARDEN ·

M. H. ZWAANEVELD

HUIS- EN SIERAADSCHILDER

UITVOERDER
van diverse schilderwerken onder directie van den heer
JOHs. MUTTERS Jr., Architect

KERKSTRAAT - TELEFOON H. 1374

'S-GRAVENHAGE

N.V. Sanitaire OLIFANTVLOEREN

v/h „Systeem Scheja"

AMSTERDAM

Kantoor: Spuistraat 150, Telefoon 7515

GEDEPONEERD FABRIEKSMERK

Fabriek: O. Looierstraat 19, 34, 36

Houtgraniet, Litosilo, Kurkestrich en Terrazzowerken

ELECTRISCHE INRICHTING VOOR AANRECHTBLADEN, ENZ.

DE OUDSTE FIRMA TER STEDE

BEGROEIDE ERF-AFSCHEIDINGEN

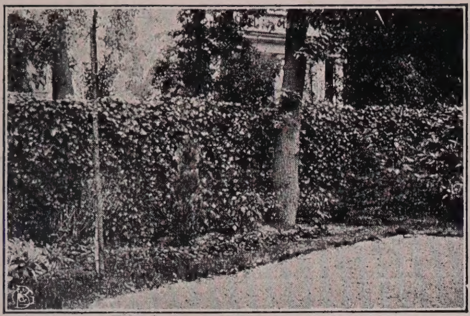

Eén jaar na de aanplanting.

Vraag onze prijscourant
No. M. 66

::

Telefoon Interc.:
Hoofdkantoor 40
Fabriek . . . 50

Kon. Mij. BLASS & GROENEWEGEN, De Bilt bij Utrecht

P.A. WEELDENBURG & ZOON : ROTTERDAM

KAMER-KANTOOR & KERKBETIMMERINGEN.

PARKETVLOEREN.

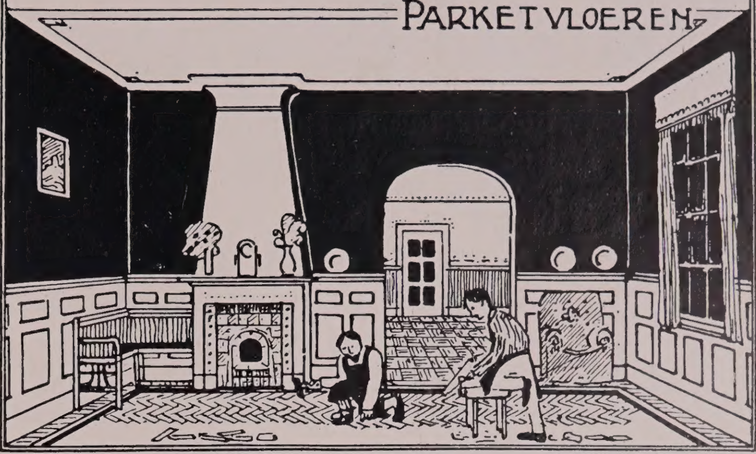

LIFTEN

VOOR ALLE DOELEINDEN

J. C. VAN STRAATEN

Korte Groenewegje 155-156 — Gortmolen 7a
's-GRAVENHAGE
Telefoon Haag 4551 Opgericht 1906

STOFFEERDERIJ - BEHANGERIJ

CORN. F. M. ENGELHARD

GERARD REIJNSTSTRAAT 27, TELEFOON 5377
'S-GRAVENHAGE

BELAST ZICH MET VERHUIZINGEN EN MEUBILEERING
UITVOERDER DER HIERIN MEEST VOORKOMENDE WERKZAAMHEDEN

N.V. Mij. VOOR STEENHOUWERIJ

VOORHEEN P. KOOY
ZUID-OOST BUITENSINGEL 203 - DEN HAAG
TELEPHOON INTERC. 101

HARDSTEEN - ZANDSTEEN - GRANIET- EN MARMERWERKEN

H.H. ARCHITECTEN,

Alvorens gij Uwe marmerwerken bestelt, verzoeken wij U beleefd ons óók prijs te vragen.

Vlugge en nauwkeurige afwerking in gewone en fijne marmersoorten, waarvan wij vele steeds voorradig hebben.

De Directeur P. KOOY

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE MEUBELFABRIEK

H. P. MUTTERS & ZOON

SCHEEPSBETIMMERINGEN
KAMERBETIMMERINGEN

DEN HAAG PIET HEINPLEIN 5 HOLLAND

Meubels, Behangerij, Betimmeringen.

FRANCO LEVERING.

MEUBELFABRIEK „NEDERLAND"

J. A. HUIZINGA.
GRONINGEN. WESTERSINGEL 2-4.

's-GRAVENHAAGSCHE STEENHOUWERIJ

FIRMA P. J. VAN DEN BERG & Co.

RETIEFSTRAAT 46-44 TELEPHOON 4669

Polijsterij en Zagerij geheel Electrisch ingericht

SPECIAAL VOOR HET LEVEREN VAN WASCHTAFELS, MEUBELBLADEN, SCHAKELBORDEN, LAMBRISEERINGEN EN SCHOORSTEENMANTELS IN ALLE MARMERSOORTEN

HARDSTEEN, GRANIET EN ZANDSTEENWERKEN, MONUMENTEN EN GRAFWERKEN

CONCURREERENDE PRIJZEN - OP KEUR DER DIRECTIE
PRIJSOPGAVE GRATIS

WATER=

verzorgingsinrichtingen
door Electro= en Benzinemotor=kracht bewogen en

POMP=

INRICHTINGEN
voor verschillende doeleinden
levert spoedig en billijk:

J. H. P. JANSE, Amsterdam
KERKSTRAAT 108 ❧ TELEFOON NOORD 2865

NAADLOOZE SANITAIRE

COMPO-ASBEST VLOEREN

GEDEPONEERD

COMPO-ESTRICH ROEST- EN VOCHTVRIJE
ONDERLAGEN VOOR PARKET, LINOLEUM, TAPIJTEN EN RUBBERVLOEREN

IMITATIE-RUBBERVLOEREN MERK „RUBBOLEUM"

EENIG ADRES:
COMPO-ASBEST WERKEN, SCHIEDAM
WILLEMSKADE 21 — INTERC. TELEFOON 57

Firma H. Fermin = Den Haag

ATELIERS VOOR METAALBEWERKING

LICHTKRONEN VOOR GAS EN ELECTRICITEIT
ESPAGNOLETTEN EN DEURKNOPPEN IN ALLE STIJLEN
BESLAG VOOR MEUBELEN EN BETIMMERINGEN
GEGRAVEERDE NAAMPLATEN MET EMAILLE VULLING
DRIJF- EN CISELEERWERK
VERGULDEN, VERZILVEREN EN KLEUREN VAN METALEN, ENZ.

ATELIERS: NIEUWE HAVENSTRAAT 36-38
TELEFOON VAN 8-5 UUR HAAG 5623, DAARNA HAAG 646

WINKELMAN & VAN DER BIJL
AMSTERDAM
Fabriek: WESTERSTRAAT 99 = Telefoon N. 8435
Magazijn: P. C. HOOFTSTRAAT 28 = Telef. Z. 5673

SIERWERKEN IN ALLE METALEN

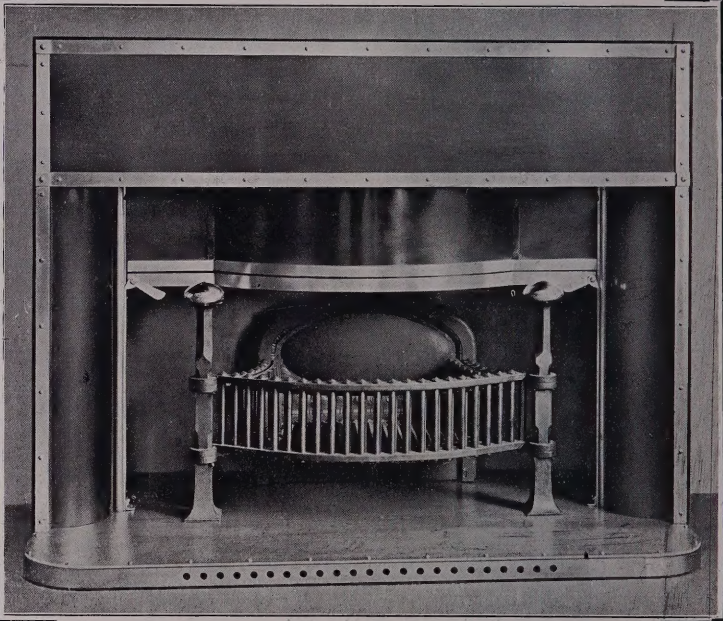

HAARDEN, KRONEN, KUNSTSMEEDWERK
EN FIJN KOPERGIETWERK (BEELDEN ENZ.)

WAUTIER & FARO

TEGEL- EN MARMERHANDEL
ROTTERDAM TELEFOON 2841

Alleen-Vertegenwoordiging voor Nederland en Koloniën
SIMONS & Co. - LE CATEAU
VLOERTEGELS EN MOSAIQUE
MARMEREN SCHOORSTEENMANTELS

M. STORNI

MOZAIEK- EN TERRAZZOVLOEREN
CERAMIQUEWERKEN EN VLOEREN
:: DECORATIEF GLASMOZAIEK ::

DELFTSCHESTRAAT 47 (Handelsterrein 7)
TELEFOON 6048 - ROTTERDAM

STOOMTIMMERFABRIEK

„ZWEDEN"

Wittevrouwensingel 98, 99 en 100
UTRECHT

Kozijnen, Ramen, Deuren, Lambriseeringen, Kamer- en Winkelbetimmeringen,
:: Lijstwerken enz. ::

Steenhouwerij en Natuursteenhandel
G. KEUZENKAMP

LOOSDUINSCHEKADE 101 — 'S-GRAVENHAGE

TELEFOON HAAG 2935

MACHINALE BEWERKING VAN ALLE
HARDSTEEN, GRANIET, ZANDSTEEN, KALKSTEEN
EN MARMERWERKEN

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

STEENFABRIEK „OUDERZORG"

TE LEIDERDORP (HOLLAND)
(FABRIEKEN „OUDERZORG" EN „CANTON")

ALLE KLEIWAREN, onverglaasd en verglaasd.
MACHINALE STEEN IN GANGBARE MATEN.
Handvormsteen in alle maten, profielen en kleuren; zoowel voor Restauratiewerken als voor Nieuwbouw.
Tegels, Pannen en Terra-Cotta, geheel volgens teekening.
LEIPANNEN IN ALLE TYPEN.

GEBRS. EIJFFINGER

HOOGE WESTEINDE 5 :: DEN HAAG

ALLÉÉN PRIMA BEHANGSELPAPIEREN, IN DE ALLERNIEUWSTE GENRES, VAN DE EENVOUDIGSTE TOT DE RIJKSTE SOORTEN

HILARIUS & Co - HAARLEM

TELEFOON INTERCOMM.
1859 KANTOOR
1244 FABRIEK

DAKLEIEN

TELEGRAM-ADRES:
HILARIUS - HAARLEM
A. B. C. CODE 5TH EDITION

GROENE NOORSCHE
VIKING LEIEN

PAARSCHE
L'ESPÉRANCE LEIEN

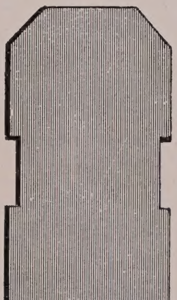

BLAUWE ENGELSCHE
LEIEN
THE VOTTY & BOWYDD
SLATE QUARRIES Co. LTD.

DUITSCHE LEIEN

FABRIKANTEN VAN ROODKOPEREN EN GEGALVANISEERD IJZEREN LEIHAKEN

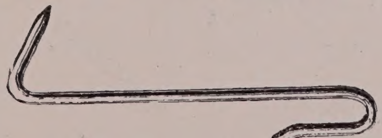

WIJ LEVERDEN O.A. DE DAKLEIEN VOOR DE GEBOUWEN VAN: HOTEL „CENTRAL", LANDHUIZEN „DE KIEVIT", PRINSESSESCHOUWBURG, BATAAFSCHE PETROLEUM-MAATSCHAPPIJ

N.V. WED. J. AHREND & ZOON

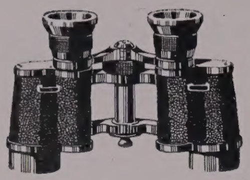

Technische- en Wetenschappelijke Instrumentmakers

AMSTERDAM — Singel 24

's-GRAVENHAGE — Toussaintkade 49

Prisma-Binocles, Sport-, Zee-, Veld-, Reis-, Jacht- en Tooneelkijkers, Verrekijkers, Telescopen enz. van Ahrend, Busch, Goerz, Hensoldt, Zeiss enz.

tegen origineele fabrieksprijzen

Barometers, Barografen, Zakhoogtebarometers, Zakkompassen, Podometers, Passentellers, Curvimeters, Snelheidsmeters, Stop-Watches enz. enz.

Men vrage gratis en franco toezending onzer geïllustreerde Instrumentenprijscourant

De in dit werk voorkomende cliché's zijn vervaardigd door de

N.V. Chemigrafische Kunstinrichting

„Polygraph"

Haarlem — Amsterdam

N.V. GEVEKE & C^O'S TECHNISCH BUREAU, AMSTERDAM

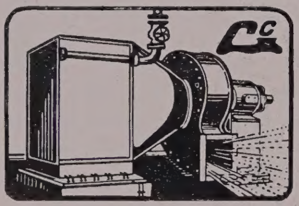

WARMWATERVOORZIENING

CENTRALE VERWARMING

VENTILATIE :: VACUUM-REINIGING

INGENIEURSBEZOEK EN PROJECTEN OP AANVRAAG

KON. NEDERLANDSCHE MANDENFABRIEK

W. F. VAN VLIET

PRINSEGRACHT 12 - DEN HAAG

SERRE-, HALL-, TUIN- en HOTELMEUBELEN in PITROTTING, ROTTING en in GELAKTE en GEBEITSTE HOUTSOORTEN

Firma Wed. H. J. HUURNINK

Weteringschans 253 - AMSTERDAM - Telefoon 5094 Noord

Fabriek van Marmerwerken

IMPORT

EXPORT

Magazijnen van MARMEREN SCHOOR-STEEN-MANTELS

van de EENVOUDIGSTE tot de RIJKSTE GENRES

N.V. Nederlandsche Betonijzerbouw

Directeur: Dr. Ing. L. A. SANDERS

HOOFDKANTOOR:

AMSTERDAM - RAADHUISSTRAAT 35

TELEFOON:

DIRECTIE: N. 9174 — TECHNISCH BUREAU: N. 5554 — ADMINISTRATIE: N. 3572

FILIALEN:

ANTWERPEN
MEIRPLAATS 103 — TELEFOON 4010

ROTTERDAM
REGENTESSEHUIS, WIJNHAVEN 94A - TEL. 8758

SIEGWARTBALKENFABRIEK EN OPSLAGTERREIN:

DIEMERBRUG

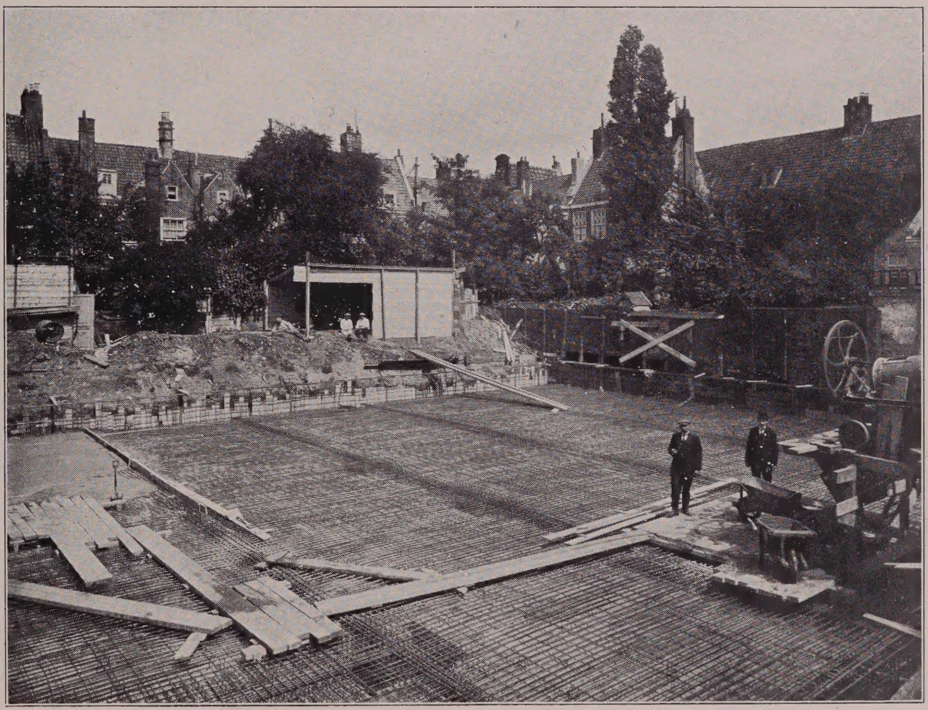

Onderbouw met waterdichten kelder voor het gebouw van de „Eerste Nederl. Coöperatieve Inkoop-Vereeniging" in de Nieuwe Looierstraat te Amsterdam.

De Nederlandsche Betonijzerbouw belast zich met het maken van:

Alle werken in gewapend beton; vloeren volgens het Mushroom Systeem; Siegwartbalken; betonijzeren reservoirs en tanks, bestand tegen de inwerking van olie, petroleum enz.; waterbouwkundige en fundeeringswerken; heiwerken (met door stoom of electriciteit gedreven machines); oeverwerken en zinkstukken in gewapend beton, volgens Systeem „De Muralt"; rijszinkstukken.

TUIN-
ARCHITECTUUR

TERRASBEPLANTING

AANLEG H. COPIJN & ZOON

H. COPIJN & ZOON

TUINARCHITECTEN

GROENEKAN

BIJ UTRECHT

DE NEDERL. NATUURSTEENHANDEL

P. J. M. VAN STOKKUM

KANTOOR EN MONSTERZALEN: **ROTTERDAM** STATIONSWEG 57 - TELEF. 7494

ENKELE ONZER LAATSTE LEVERINGEN:

1. **Gebouw der Firma R. S. STOKVIS & ZONEN Ltd., Keizersgracht, Amsterdam.** Voorgevel: Rossfelsengraniet, gestockt; Binnentrappen: Kapellenberggraniet, gepolijst en gestockt.
2. **Raadhuisbouw te Rotterdam.** ± 3000 M³. Rackwitzer zandsteen voor de buitengevels en gedeelten der binnenplaatsgevels en hallen; 500 M³. Ettringer Leucit Tuffsteen voor den toren en de binnenplaatsgevels.
3. **Stationsgebouwen der S.S. te Maastricht.** ± 400 M³. Schwarzwälder Rossfelsengraniet voor buiten- en binnenwerk, gepolijst en gestockt.
4. **Gebouw der Firma PEEK & CLOPPENBURG, Amsterdam.** ± 340 M³. Gaubüttelbronner (Kirchheimer) Muschelkalksteen. Bewerking: gefrijnd.
5. **Monument van VAN 'T HOFF, Rotterdam.** Het architectonisch gedeelte door ons uitgevoerd in Belgischen hardsteen en Kornberggraniet; voor de beide zijfiguren geleverd: Euville kalksteen.

St. Lambertuskerk, Maastricht. Gepolijste kolommen van Rossfelsengraniet (40 M³.).
Stationsgebouwen te Naarden-Bussum. ± 100 M³. Beyersch en Noorsch graniet.
St. Willibrordus-College, 's-Gravenhage. Plint der gebouwen: ± 50 M³. Beuchagraniet.
Kurkwarenfabriek te Waddinxveen. ± 100 M³. Varnhalter-Porphyr, gestockt.
Monument MARIS, 's-Gravenhage. Monument WALING DIJKSTRA, Leeuwarden.
St. Franciscus-Gasthuis, Rotterdam. ± 70 M³. Plattenberggraniet, gepolijst en gestockt.
Bijbouw Ministerie van Koloniën. Zandsteen voor de gevels en gepolijst graniet voor de binnentrappen.
De Nederlandsche Bank te Leiden. Hardsteen en Zandsteen.

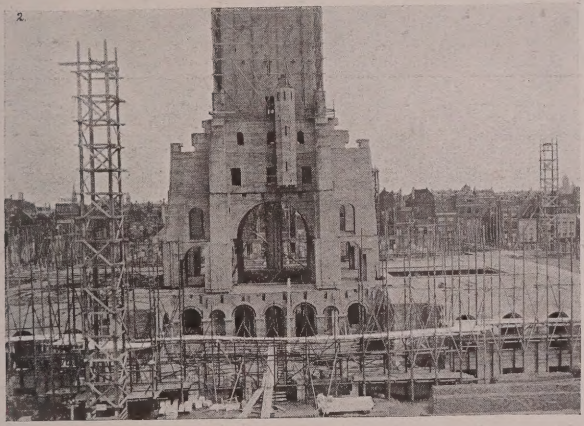

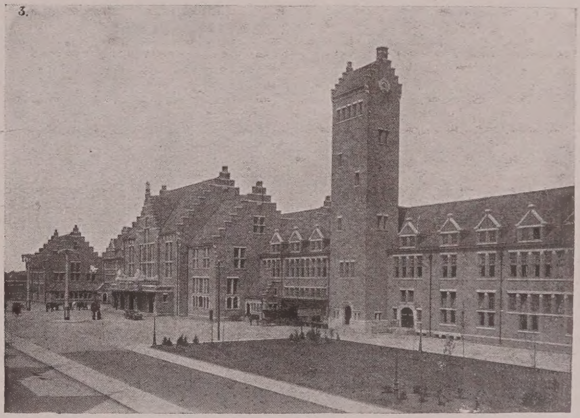

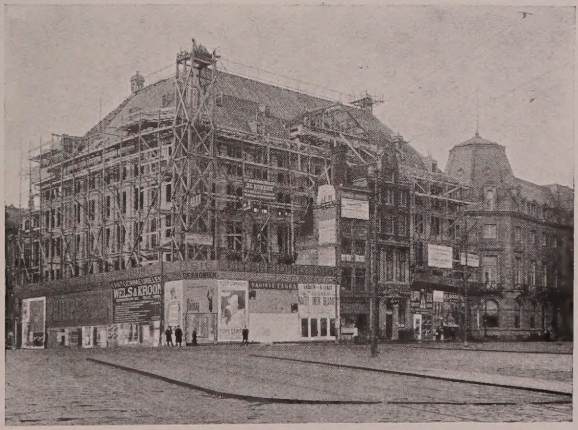

Naaml. Venn. voorheen D. VAN OORDT & Co.
OUDSHOORN aan den RIJN

Pannen en Daksieraden

volgens bestaande en te ontwerpen Modellen

DRUKKERIJ M. LINDENBAUM & Co.
AMSTERDAM - HEERENGRACHT 457
TELEGRAM-ADRES: LINDENBAUM TELEFOON Nos. NOORD 4945, 4946, 4947, 4948

Het adres voor Handelsdrukwerk

Speciaal ingericht voor GEÏLLUSTREERDE CATALOGI en RECLAME-DRUKWERKEN
Meest uitgebreide keuze van letters en ander materiaal

VAN HILTEN & PETRI
HUISSCHILDERS
: DECORATEURS :
AMSTERDAM, SINGEL-74.
TELEFOON .2375 N. OPGERICHT .1846.
BEKROOND
Brussel. 1897, en in den Haag. 1910, met GOUDEN EEREKRUIS.

Heeft U reeds kennis gemaakt met de

ZIJ VEREENIGT IN ZICH ALLE VOORDEELEN VAN EENE
BESLIST EERSTE KLAS SCHRIJFMACHINE

Vraagt s. v. p. zonder eenige verplichting de machine op proef!

HOOFDVERTEGENWOORDIGERS:
M. LINDENBAUM & Co. AMSTERDAM
Heerengracht 457 Tel. Int. N. 4945, 4946, 4947, 4948

GETTY RESEARCH INSTITUTE
3 3125 01556 3741